

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Аналіз ліквідності банку

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Студентки 4 курсу Лукашевич Крістіни Сергіївни

групи ФБСз-61с

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

(підпис)

Лукашевич К.С.

Керівник к.е.н., доцент

(підпис)

Крухмаль О.В.

Суми 2020

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи бакалавра
на тему «Аналіз ліквідності банку»
студентки Лукашевич Крістини Сергіївни

Аналіз ліквідності повинен мати найвищий пріоритет у роботі банку, без нього неможливе вживання відповідних заходів щодо підтримання достатнього рівня ліквідності, а це неодмінна умова самозбереження та виживання кожного банку.

Мета кваліфікаційної роботи: розробка методичних підходів і практичних рекомендацій щодо удосконалення аналізу ліквідності ПАТ «КредіАгріколь банку».

Об'єктом дослідження є ліквідність банку як системна характеристика банку, яка свідчить про фінансову стійкість, спроможність виконувати операції та протистояти негативним наслідкам кризових ситуацій.

Предметом дослідження є процес аналізу ліквідності банку як системної характеристики банку

Одержані результати можуть бути використані вітчизняними банками в процесі удосконалення механізму управління ліквідністю банку в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Ключові слова: ліквідність, види ліквідності, фактори впливу на ліквідність банку, аналіз ліквідності банку, методичне забезпечення аналізу, організація аналізу ліквідності, SWOT-аналіз факторів ліквідності.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 33 сторінках, з яких список використаної літератури із 49 найменувань. Робота містить 9 таблиць, 23 рисунка, а також 9 додатків.

Рік захисту роботи – 2020 рік.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(науковий ступінь, учене звання)

(підпис) (ініціали, прізвище)

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Студенту 4 курсу групи ФБСз-61с

Лукашевич Крістіні Сергіївні

1. Тема роботи Аналіз ліквідності банку

затверджена наказом по СумДУ № __ від «__» _____ 2020 року.

2. Термін подання студентом закінченої роботи «__» _____ 2020 року.

3. Мета кваліфікаційної роботи – дослідження методичних підходів і практичних рекомендацій щодо аналізу ліквідності банку та визначення рекомендацій для ПАТ «КредіАгріколь банку» на основі проведеного аналізу його ліквідності.

4. Об'єкт дослідження – ліквідність банку як системна характеристика банку, яка свідчить про фінансову стійкість, спроможність виконувати операції та протистояти негативним наслідкам кризових ситуацій..

5. Предмет дослідження – процес аналізу ліквідності банку як системної характеристики банку.

6. Кваліфікаційна робота виконується за матеріалами банку ПАТ «КредіАгріколь»

7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
1	Теоретичні основи аналізу ліквідності банку	
2	Дослідження ліквідності ПАТ «КредіАгріколь Банку»	

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи бакалавра:

– комплексно обґрунтувати сутність поняття «ліквідність банку» та виокремити її види, виявити та систематизувати фактори впливу на ліквідність банку;

– розкрити методичне та організаційне забезпечення аналізу ліквідності;

– дослідити діяльність банку;

– провести аналіз ліквідності ПАТ «КредіАгріколь» та висвітлити механізм аналізу ліквідності в ПАТ «КредіАгріколь»;

– визначити проблеми та сильні сторони ПАТ «КредіАгріколь» на основі аналізу ліквідності.

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

9. Дата видачі завдання: «__» _____ 2020 року

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
I ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ	6
1.1 Сутність та значення ліквідності	6
1.2 Методичне забезпечення аналізу ліквідності	10
1.3 Організація аналізу ліквідності банку.....	16
II ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ ПАТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНКУ»	22
2.1 Загальна характеристика ПАТ «Креді Агріколь Банку»	22
2.2 Аналіз ліквідності ПАТ «Креді Агріколь Банку».....	31
2.3 Визначення проблем ПАТ «Креді агріколь банку» та напрями їх вдосконалення	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	45
ДОДАТКИ.....	51

Список скорочень

АЛБ

ВСТУП

Сучасний стан банківської системи нестабільний, відбуваються значні коливання фінансових показників. Так за останні десять років в Україні зі 182-х банків залишилось тільки 75. Ліквідність є ключовою деталлю, як у фінансовій системі держави, так і кожного банку.

Ліквідність – це запорука успіху будь-якого банку, його стійкості, ефективної та стабільної роботи, бо не ліквідна банківська установа не може виконувати свої функції. Аналіз ліквідності повинен мати найвищий пріоритет у роботі банку, без нього неможливе вживання відповідних заходів щодо підтримання достатнього рівня ліквідності, а це неодмінна умова самозбереження та виживання кожного банку. Саме це й зумовило вибір теми дослідження та свідчить про його актуальність.

Мета дипломної роботи – дослідження методичних підходів і практичних рекомендацій щодо аналізу ліквідності банку та визначення рекомендацій для ПАТ «КредіАгріколь банку» на основі проведеного аналізу його ліквідності.

Реалізація даної мети зумовила необхідність постановки та вирішення таких завдань:

- комплексно обґрунтувати сутність поняття «ліквідність банку» та виокремити її види, виявити та систематизувати фактори впливу на ліквідність банку;
- розкрити методичне та організаційне забезпечення аналізу ліквідності;
- дослідити діяльність банку;
- провести аналіз ліквідності ПАТ «КредіАгріколь» та висвітлити механізм аналізу ліквідності в ПАТ «КредіАгріколь»;
- визначити проблеми та сильні сторони ПАТ «КредіАгріколь» на основі аналізу ліквідності.

Об'єктом дослідження є ліквідність банку як системна характеристика банку, яка свідчить про фінансову стійкість, спроможність виконувати операції та протистояти негативним наслідкам кризових ситуацій..

Предметом дослідження є процес аналізу ліквідності банку як системної характеристики банку

У процесі роботи використовувалися такі методи досліджень: системної оцінки (при визначенні ліквідності як однієї із характеристик діяльності банку); вибірки, узагальнення, порівняння, групування (при дослідженні факторів впливу на ліквідність банку; при аналізі динаміки та структури активів ПАТ «КредіАгріколь» за ступенем їх ліквідності; при визначенні динаміки показників ліквідності ПАТ «КредіАгріколь»); методи табличного та графічного зображення даних (при вивченні діяльності ПАТ «КредіАгріколь» та аналіз його ліквідного стану); методи прогнозування та математичного моделювання (при дослідженні методів аналізу банківської ліквідності; при визначенні ризику втрати ліквідності).

Теоретико–інформаційну базу дослідження становлять нормативні та законодавчі акти, які регулюють діяльність банків, зокрема, банківське законодавство, інструкції та положення НБУ, монографічні роботи і статті вітчизняних і зарубіжних економістів у фахових економічних виданнях, матеріали науково–практичних конференцій та семінарів з питань аналізу ліквідності банків, статистичні дані НБУ, фінансова та статистична звітність ПАТ «КредіАгріколь», нормативних документів, що використовуються при аналізі ліквідності у ПАТ «КредіАгріколь».

I ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ

1.1 Сутність та значення ліквідності

Термін «ліквідність» дуже широко застосовується у сучасній економічній літературі і характеризує абсолютно різні об'єкти економіки. Він використовується в поєднанні з поняттями, що стосуються як конкретних об'єктів економічного життя (цінні папери, товари) так і суб'єктів економіки (ринок, підприємство, комерційний банк) та для визначення характерних рис діяльності суб'єктів економіки (баланси: банку, підприємства) [4, с. 230].

Найбільш розповсюджені визначення українських та європейських науковців представлено у додатку таблиця А.1.

Підхід науковців до проблеми визначення ліквідності на пряму залежить від розуміння її сутності. В Інструкції № 368 [23] вона трактується як потік. Багато авторів додержуються такого підходу, а саме В. С. Стельмах, А. М. Мороз, О. А. Криклій [25, с. 231] В. І. Міщенко [9, с. 62], І. В. Сало, та інші формулюють поняття ліквідності банку, як спроможність банку вчасно виконувати взяті на себе зобов'язання.

В наукових працях, Новікова Т. В., Антоненко О. І., Бауліна О. О. [23, с. 7] визначення ліквідності банку пояснюється як запас, здатність банківської установи придбати грошові кошти в НБУ за прийнятними умовами. І. Б. Івасів [13, с. 111] доповнив визначення вимогою задовольняти кредитні заявки клієнтів, котрі задовольняють його стандарти надання кредитів. О. І. Лаврушин [4, с. 127], даючи визначення ліквідності, наголошує на умові дотримання своїх обов'язків без втрат. Проте, умова мінімізації витрат є другорядною, а головним є своєчасність та повнота дотримання зобов'язань, оскільки збитки від втрати репутації банківської установи і довіри вкладників через невиконання зобов'язань будуть більш загрозливі наслідки для банку, ніж втрати від реалізації активів за заниженою вартістю та залучення коштів на грошовому ринку за завищеними ставками.

На основі проведеного дослідження сформулюємо власне визначення поняття «ліквідність банку» як його здатність своєчасно та в повному обсязі задовольняти невідкладні потреби у грошових коштах, шляхом збалансованості між строками та сумами розміщення активів і строками та сумами залучення зобов'язань при врахуванні факторів зовнішнього середовища.

Схематично зобразимо види ліквідності, на основі опрацьованих джерел рисунку 1.1.

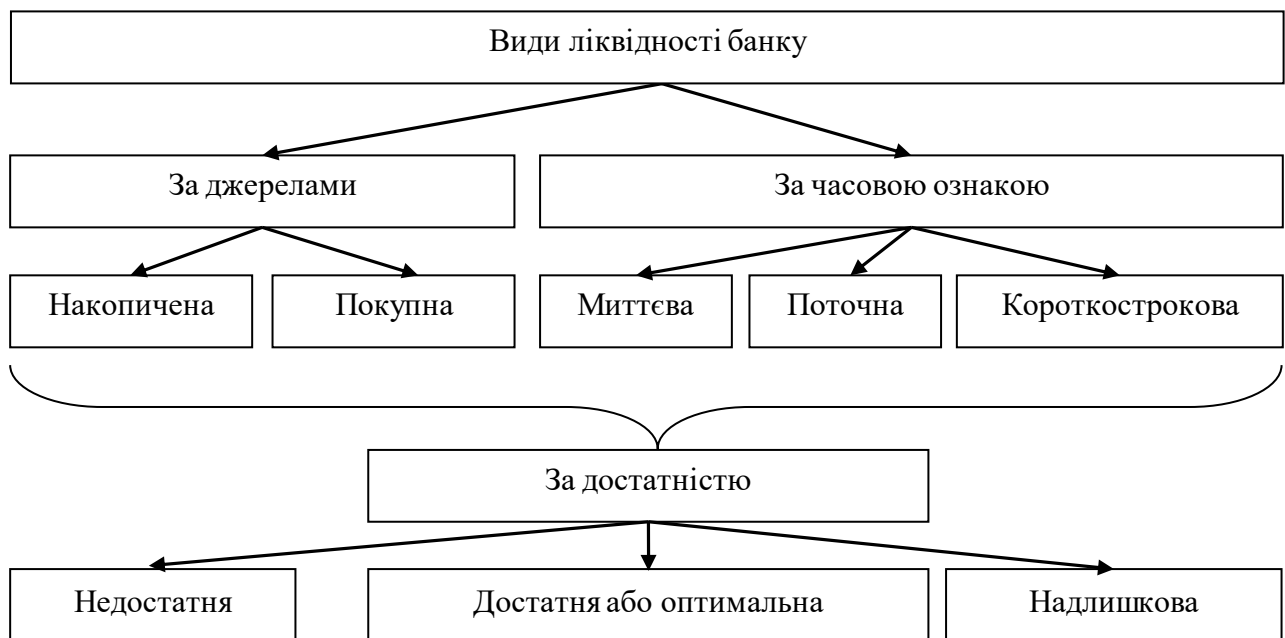

Рисунок 1.1 – Види ліквідності банку [складено автором на основі: 3-9]

За результатами проведеного дослідження визначено, що на ліквідність банку впливає велика кількість чинників, які мають різноспрямований та іноді протилежний вплив на неї.

У працях С. В. Бойко [8, с. 15] розглядає зовнішні та внутрішні фактори, що мають вплив на ліквідність банку. Н. І. Козьмук [31, с. 124] та А. С. Глотова [13, с. 132] розділяють внутрішні фактори на загальні та спеціальні. Загальними внутрішніми факторами, на їх думку, є: рівень менеджменту, узгодження інтересів різних категорій економічних суб'єктів, специфіка клієнтури та спеціалізація банку. До спеціальних внутрішніх факторів автори відносять зміст

та структуру балансу банку, стан позабалансових вимог та зобов'язань, можливість залучення коштів із зовнішніх джерел та достатність власних коштів.

На нашу думку, даний підхід є спрощеним, оскільки стан балансу банку та його позабалансових статей є певним результуючим фактором щодо якості банківського менеджменту, цілей діяльності банку на ринку тощо. Крім того, науковцями не структуровано зовнішні фактори, що чинять тиск на ліквідність банку.

В. Крилова [37, с. 24] та Р. Набок [44, с. 48] фактори впливу на ліквідність розглядають комбіновано, включаючи основні ризики, що виникають в процесі діяльності. Зазначають, що ліквідність банку залежить від таких основних ризиків: процентного, валютного та кредитного. В цей же час, на нашу думку, зазначеним авторам, а також М. О. Долгальовій [24, с. 28] до зовнішніх факторів необхідно включити – рівень довіри клієнтів до банку, регулювання НБУ ліквідності банків.

Ю. Ребрик [59, с. 148] пропонує відносити до внутрішніх факторів впливу ліквідність балансу банку, ліквідність активів, стабільність пасивів, невідповідність активів і пасивів за сумами та строками погашення та якість менеджменту. Зовнішніми ж факторами впливу вона вважає політичну та економічну стабільність в державі, стан фінансових ринків та ефективність дій регулятора. Схожий підхід запропоновано в роботах О. Криклій [36, с. 9].

М. Котихов, І. Шевченко до факторів зовнішнього середовища відносять «...состояние макроэкономической среды, в том числе финансовое состояние субъектов экономики, политическую среду, состояние правовой среды, состояние финансовых рынков, состояние банковского сектора экономики...к основным внутренним факторам следует отнести масштаб деятельности, диверсификацию деятельности, состояние капитальной базы, квалификацию персонала, конкурентные преимущества, регламенты и процедуры, возможность и легкость доступа к дополнительным источникам средств» [35, с. 22].

А. Тавасієв вказує, що на ліквідність банку впливають зовнішні та внутрішні фактори. Зовнішні фактори автор розподіляє на наступні підгрупи:

довгострокові, що викликані порушенням у споживанні, інвестиційних процесах, науково-технічному прогресі; циклічні, що відображають коливання ділової активності в економіці; зміни в грошово-кредитній політиці центрального банку; сезонні, що пов'язані із сезонними видами виробництва; випадкові, або надзвичайні фактори, що викликані діяльністю клієнтів банку. Важливим внутрішнім фактором є ліквідність балансу. У свою чергу, ліквідність балансу залежить від: структури активів та пасивів; співвідношення строків та сум: залучення і розміщення ресурсів; рівня ризикованості активних операцій, якості керування КБ [5, с. 535].

Узагальнивши огляд наукових джерел щодо факторів, що впливають на ліквідність банку, сформуємо авторську систему класифікації факторів ліквідності банку, розподіливши їх на зовнішні та внутрішні, як це представлено на рисунку 1.2.

Рисунок 1.2 – Класифікація факторів, які мають вплив на ліквідність банку

[авторська розробка на основі: 14, 18, 23, 25]

Отже, запропонований підхід є простим та, водночас, забезпечує виділення підходів щодо регулювання дії цих факторів. Фактори зовнішнього середовища є нерегульованими, банки лише орієнтуються на них в процесі своєї діяльності, проте їх аналіз допомагає правильно оцінити умови, в яких працює банк, ризики та можливості, пов'язані з цим середовищем. А фактори внутрішнього середовища визнаються керованими, стосовно них приймаються управлінські рішення щодо мінімізації негативного та максимізації позитивного впливу.

1.2 Методичне забезпечення аналізу ліквідності

Проблематику методичного забезпечення АЛБ досліджували українські та зарубіжні вчені, зокрема: Г. Т. Карчева [18], Т. Т. Ковальчук [23], В. Крилова, О. А. Криклій, І. В. Сало [45], Ю. С. Ребрик [48], В. Савостьянов [49]. Новікова Т. В., Антоненко О. І., Бауліна О. О. [23]

Аналіз ліквідності банківської установи необхідно проводити поетапно розглянемо на рисунку 1.3.

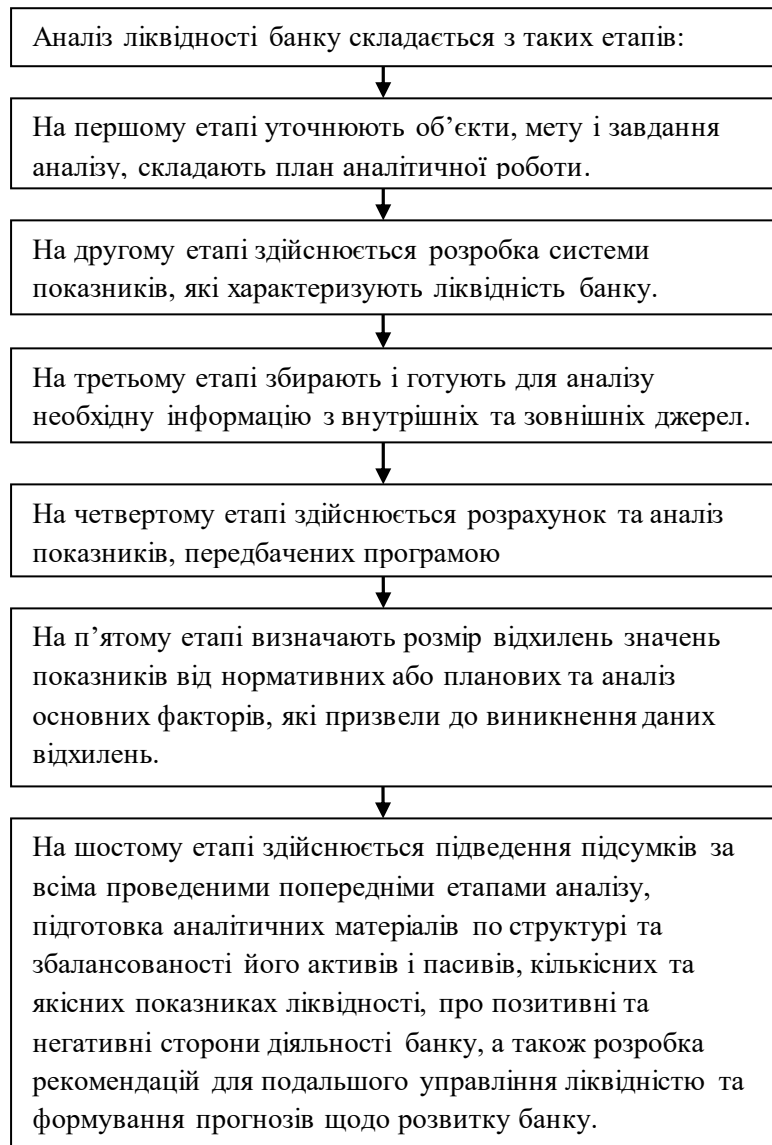

Рисунок 1.3 – Етапи аналізу ліквідності банківської установи [авторська розробка на основі: 1, 3, 6, 8, 9, 11]

Для більш ефективного аналізу його розділяють на три види за рівнями управління: стратегічний, тактичний та оперативний.

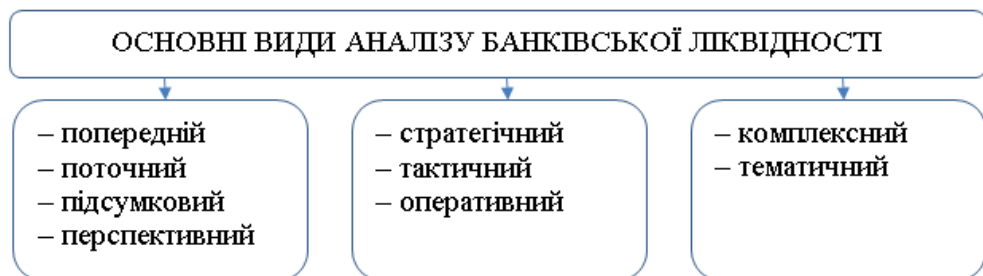

Рисунок 1.4 – Основні види АЛБ

За змістом програми АЛБ виокремлюють: комплексний – оцінюють всі аспекти, які стосуються ліквідності та тематичний – аналізують окремі пункти, які визначають ліквідність рис. 1.4

Отож, основні види АЛБ (додаток Б, табл. Б.1): попередній, поточний, перспективний та підсумковий рис 1.5.

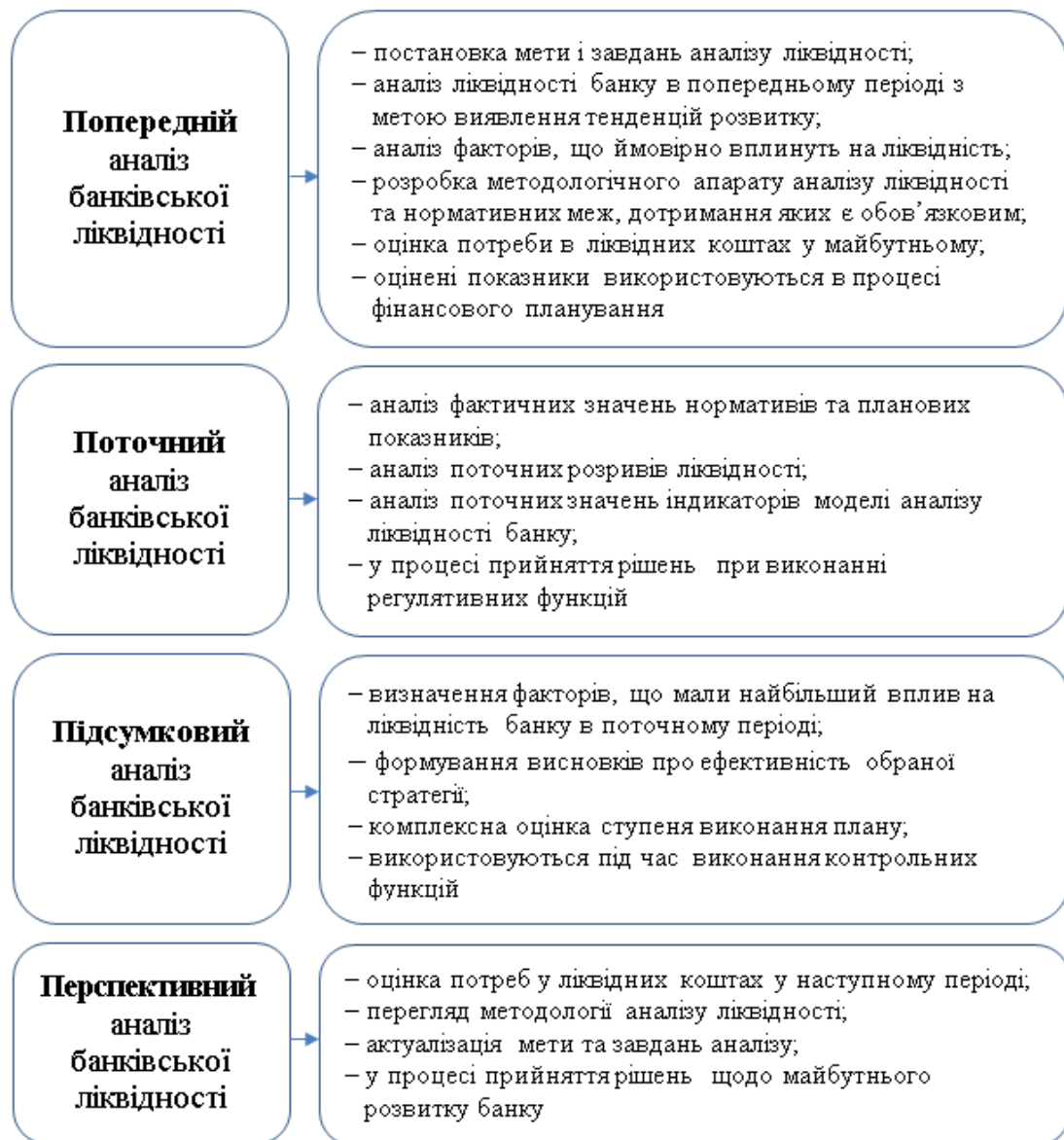

Рисунок 1.5 – Основні види аналізу банківської ліквідності [побудовано автором на основі: 1, 3, 6, 8, 9, 11]

Визначаючи вплив факторів на ліквідність використовують такі способи, як абсолютні і відносні різниці, теорію ігор, компонентний методи, кореляційний,

інтегральний, ланцюгової підстановки, дослідження операцій, метод лінійного та опуклого програмування [23, с. 25].

АЛБ потрібно здійснювати за допомогою методів: горизонтальний, вертикальний, порівняльний, коефіцієнтний та факторний (додаток В, табл. В.1).

Для аналізу ліквідності коефіцієнтний метод має багато переваг і використовується і банками в процесі аналізу з в системі управління і центральними банкам в процесі аналізу з метою контролю. Приклади коефіцієнтів для аналізу ліквідності наведені у додатку !!!! Зробити додаток

Окремо, слід звернути увагу на те, що коефіцієнтний метод, що має такі переваги як простоту у застосуванні, доступності та зрозумілість вихідної інформації, має також недоліки. А саме, метод оцінює створені банком резерви (у вигляді високоліквідних активів, ліквідних, тощо), котрі доцільніше розмістити у дохідні активи. По-друге, за цим методом неможливо комплексно визначити загальну тенденцію зміни ліквідності балансу банку через застосування окремих показників [10, с. 26-32].

Ці недоліки нівелює використання інших методів. Методи непараметричної статистики на основі визначення динамічного індикатора – це інтегральний показник, котрий застосовують для більш ґрунтовного аналізу стану ліквідності КБ. Його знаходять будуючи ординальну шкалу, яка допомагає визначити наявність ознак ліквідності в показниках та їх істотність у порівнянні з іншими [18, С. 237].

Згідно з Інструкції від 28.08.2001 № 368 [23] діяльність банківських установ піддається ризику ліквідності – ризику того, що банк отримає недостатньо надходжень коштів для покриття їх відтоку без значних збитків.

Для ефективного аналізу ліквідності також застосовують інші види аналізу: GAP-аналіз, VaR-аналіз та стрес-тестування.

Характеристика GAP-аналіз та його різновидів – статичного та динамічного, а також їх переваг наведено в таблиці Г.1. (додаток Г) [13, с. 42-45].

Важливою складовою аналізу ризику ліквідності є VaR-аналіз. Value at Risk (VaR) тобто вартість під ризиком – сума очікуваних збитків, у вигляді

неотриманого прибутку або збитків від залучення дорогих ресурсів в даний момент часу [18, с. 160].

Якщо розрив позитивний потрібно розмістити надлишок коштів, негативний навпаки ж передбачає залучення коштів на міжбанківському ринку. Формули для розрахунку VaR наведені в додатку.

!!! перенести в додаток розраховують за такою формулою:

$$\text{VaR}_i = \frac{Z_{[+/-GAP_i]} T_i \cdot p}{365}, \quad (1.2)$$

де Z – рівень квантилю, що відповідає обраному рівню довіри;

$[+/- GAP_i]$ - розрив між активами та пасивами на i -інтервалі оцінки;

T_i – половина строкового діапазону на i -інтервалі оцінки;

p – прогнозна відсоткова ставка на ринку.

Загальний VaR розраховується за формулою квадратного кореню суми квадратів VaR усіх строкових діапазонів.

VaR-аналіз не завжди є ефективним. Його доцільно використовувати тільки в стабільних умовах, тому що цей метод не враховує оцінку потенційних втрат банку в непередбачених, незвичайних, екстраординарних подях з низькою імовірністю настання (якщо ймовірність не входить до визначеного діапазону ймовірностей за нормальним законом розподілу) [48, С. 327].

Під час кризових ситуацій життєво важливим є використання стрес-тестування, бо воно нівелює цей недолік. Поетапний процес проведення стрес-тестування наведений на рисунку 1.6.

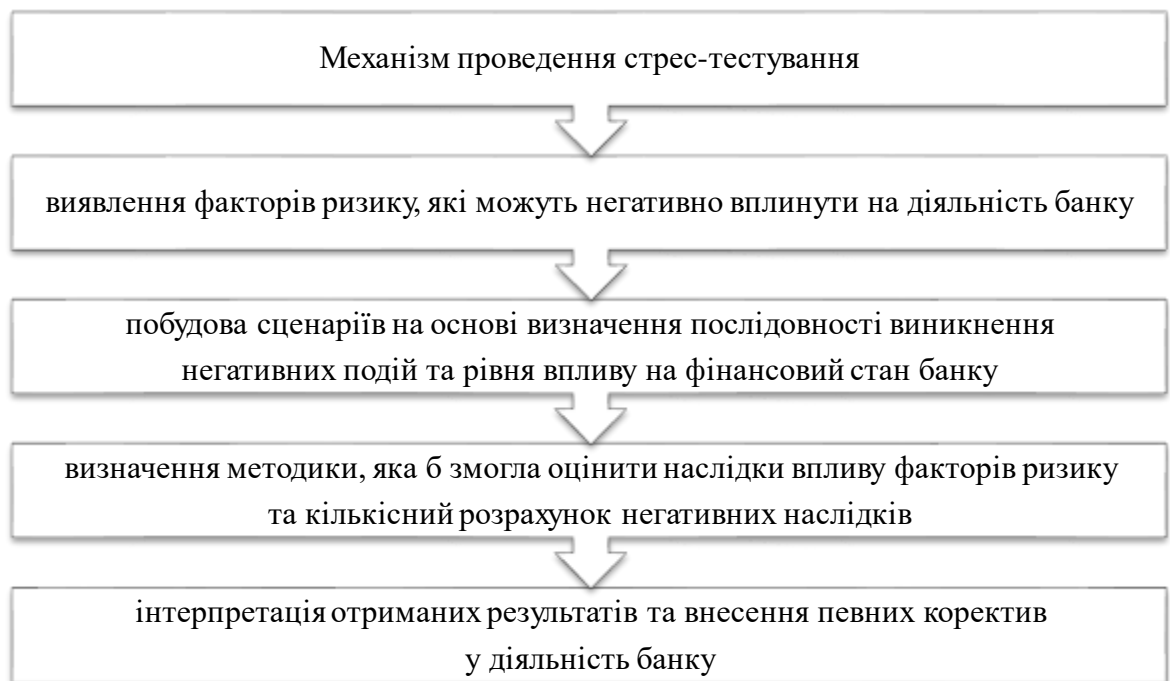

Рисунок 1.6 – Процес стрес-тестування

Стрес-тестування в процесі АЛБ неодмінно здійснюють беручи за основу аналіз чутливості зміни вартості портфелю банку до впливу на них дії певних шоківих факторів, наприклад, швидкий та значний відтік депозитних ресурсів (наприклад через «банківську паніку», закриття доступу до ринку міжбанківських кредитів, тощо).

Ще одним з інструментів АЛБ, який використовується як інструмент для стратегічного управління SWOT-аналіз. На підставі послідовного розгляду «сили», «слабкостей», «можливостей» та «загроз» приймаються рішення щодо коригування цілей банку і стратегій в управлінні ліквідністю [9, с. 24]. Головна суть SWOT-аналізу – вивчення сильних і слабких сторін банку з метою діяльності у кризових умовах, протистоянню загрозам зовнішнього середовища, пристосування до мінливого середовища. Цей інструмент не є унікальним в АЛБ, а має широке застосування для стратегічного управління. В АЛБ ця матриця надає структуроване інформаційне поле для прийняття рішень в управлінні ліквідністю.

Таким чином, ліквідність аналізується поетапно, зокрема виокремлюють різні види АЛБ з позицій етапу управління, на якому АЛБ проводиться, охоплення аналізу, тощо. Також використовують різні методи АЛБ, що мають

свої переваги та недоліки. Також треба звернути увагу на окремий аспект АЛБ – це оцінка ризику ліквідності, для оцінки якого використовуються GAP-аналіз, VaR-аналіз та стрес-тестування, що доповнюють АЛБ та мають свої завдання, свої специфічні риси, переваги та недоліки.

1.3 Організація аналізу ліквідності банку

Організацію АЛБ не можна розглядати окремо, поза системою управління ліквідністю. Тому розглянемо організаційне забезпечення процесу управління ліквідністю з виділенням підрозділів та їх функцій, що, в першу чергу, спрямовані на аналіз ліквідності (як одну із складових функцій управління). Ефективність процесу АЛБ нерозривно пов'язана з взаємодією між підрозділами всередині банківської установи та зовнішнім середовищем.

Дана теза закріплена у Принципах ефективного аналізу ліквідності у банківських установах: кожен КБ повинен мати структуру керування для ефективного виконання стратегії ліквідності. Вона неодмінно включає постійне залучення членів вищого керівництва [50].

АЛБ може бути централізованим, або децентралізованим шляхом надання бізнес-підрозділам відповідальності за свою власну ліквідність відповідно до лімітів, установлених вищим керівництвом, або комбінованим як поєднання першого та другого [21, с. 51].

В усіх випадках структура аналізу ліквідності повинна мати необхідну гнучкість, одночасно забезпечуючи ефективну реалізацію стратегії ліквідності, схвалену правлінням. Який би підхід до аналізу ліквідності не застосовувався, важливо, щоб забезпечувався постійний обмін інформацією та координація діяльності між підрозділами, що відповідають за ліквідність, та підрозділами, що проводять моніторинг ринкових умов, регулюють кредитний, валютний,

процентний та інші ризики. Відобразимо загальну структуру АЛБ схематично на рисунку 1.7.

Основою організаційного забезпечення аналізу ліквідності банківської установи є загальні збори акціонерів, які визначають стратегію розвитку та відповідну стратегію банку щодо аналізу ліквідності і реалізують свої функції через підзвітні йому виконавчі, спостережні та контрольні органи аналізу [6].

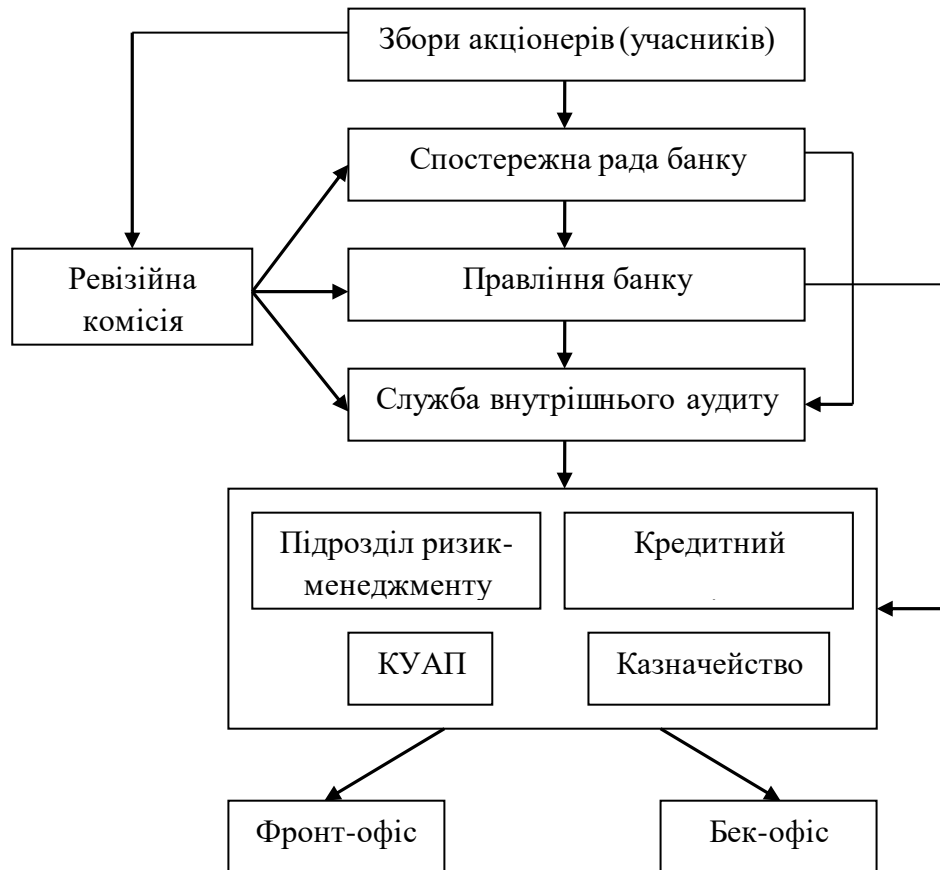

Рисунок 1.7 – Організація аналізу ліквідності банку

Спостережним органом управління банку є спостережна рада (рада банку), яка створюється рішенням загальних зборів акціонерів. Метою діяльності спостережної ради є керівництво банком, нагляд за роботою виконавчого і контрольного органів управління банку. В частині аналізу ліквідності банку спостережна рада здійснює загальне керівництво процесом аналізу ліквідності. Вищим виконавчим органом, задіяним у процесі аналізу ліквідності банку, є Правління банку (рада директорів), які посадові обов'язки покладені на ці органи представимо на рисунку 1.8 [6, с. 167].

Правління банку підзвітне спостережній раді та контролюється службою внутрішнього аудиту, створення якої в Україні вимагається законодавством. В табл. Д. 1 (Додаток Д) розглянуті особливості її роботи.

Компетенція органів управління банку в частині аналізу ліквідності	
Спостережна рада (рада банку)	<ul style="list-style-type: none"> • оптимізація організаційної структури управління ліквідності, на підставі результатів її аналізу, що передбачає визначення кількості та якості управлінського персоналу, ведення кадрового резерву, затвердження програм підготовки та перепідготовки кадрів; • забезпечення уникнення конфлікту інтересів; • збереження залучених у вклади грошових коштів, забезпечення їх повернення вкладникам; • захист інтересів держави як акціонера державного банку; • оцінка ефективності функціонування фінансового механізму управління ліквідності, на підставі результатів її аналізу
Правління банку (рада директорів)	<ul style="list-style-type: none"> • вирішення всіх поточних питань структури управління ліквідності, на підставі результатів її аналізу; • розробка загальної стратегії структури управління ліквідності, на підставі результатів її аналізу (за участю спостережної ради); • координування процесу функціонування механізму аналізу ліквідності при відповідних змінах загальної ситуації (вибір методів та склад елементів забезпечення аналізу ліквідності, прийняття рішення про антикризову структуру управління ліквідності, на підставі результатів її аналізу)

Рисунок 1.8 – Компетенція органів управління банку в частині управління та в т.ч аналізу ліквідності банківської установи [складено автором на основі 9 – 15, 17]

У Принципах ефективного аналізу ліквідності у банківських установах чітко визначено, що «відповідальність за аналіз та управління загальною ліквідністю банку має бути покладена на конкретну, визначену групу в банку. Це може бути у формі Комітету з аналіз активами і пасивами (далі – КУАП), що складається з вищого керівництва, казначейського відділу (Трежері), або відділу аналізу ризиком [50].

Зважаючи на важливість КУАП для керування фінансами банку, ЗУ «Про банки і банківську діяльність» передбачено обов'язковість його створення і зазначено, що він «... щомісячно розглядає собівартість пасивів та прибутковість

активів і приймає рішення щодо політики відсоткової маржі, розглядає питання відповідності строковості активів та пасивів та надає відповідним структурним підрозділам банку рекомендації щодо усунення розбіжностей у часі, що виникають» [33].

Нами визначено та подано у додатку таблиці Е. 1 особливості діяльності КУАП.

Аналіз ризиків банку, у тому числі й ризиком ліквідності, здійснює підрозділ ризик-менеджменту. Його призначення полягає у забезпеченні надійного процесу виявлення, оцінки, контролю та моніторингу ризику ліквідності на всіх рівнях організації, в тому числі з урахуванням взаємного впливу різних категорій ризиків, а також вирішувати питання конфлікту завдань між необхідністю отримання доходу та мінімізації ризиків [7, с. 583]. Цей підрозділ структурно та фінансово незалежний від підрозділів банку, що безпосередньо приймають ризики (фронт-офісів) та підрозділів, які реєструють факт прийняття ризику та контролюють його величину (бек-офісів) [10, с. 2].

До завдань системи ризик-менеджменту входить не лише своєчасне виявлення і попередження ризику ліквідності, а й аналіз ризику надлишкової ліквідності. Надлишкова ліквідність свідчить про неефективне використання банківських ресурсів, що призводить до зменшення дохідності активних операцій банку.

Підрозділом ризик-менеджменту також повинна бути розроблена система раннього реагування і попередження кризи ліквідності, що передбачає розробку альтернативного варіанта аналізу ліквідності, диверсифікацію ризиків і подання рекомендацій спостережній раді і правлінню банку щодо зміни розміру капіталу [22, с. 45].

Для підвищення ефективності аналізу ліквідності потрібно налагодити взаємодію між підрозділом ризик-менеджменту та кредитним комітетом, комітетом з керування активами і пасивами та казначейством банку [11, с. 12].

Загальновизнаним є те, що оперативний рівень аналізу ліквідності банку передбачає виконання визначених функцій та покладених обов'язків конкретними

відповідальними менеджерами та службовцями банку. Функціонування окремих служб і підрозділів регламентується спеціальними внутрішніми положеннями банку, які затверджуються органом аналіз банку.

Діяльність з оперативного аналізу ліквідності, зазвичай, здійснює казначейство відповідно до політики та процедур, затверджених КУАП. Його основні завдання у сфері аналізу ліквідності відображені на рис. 1.9

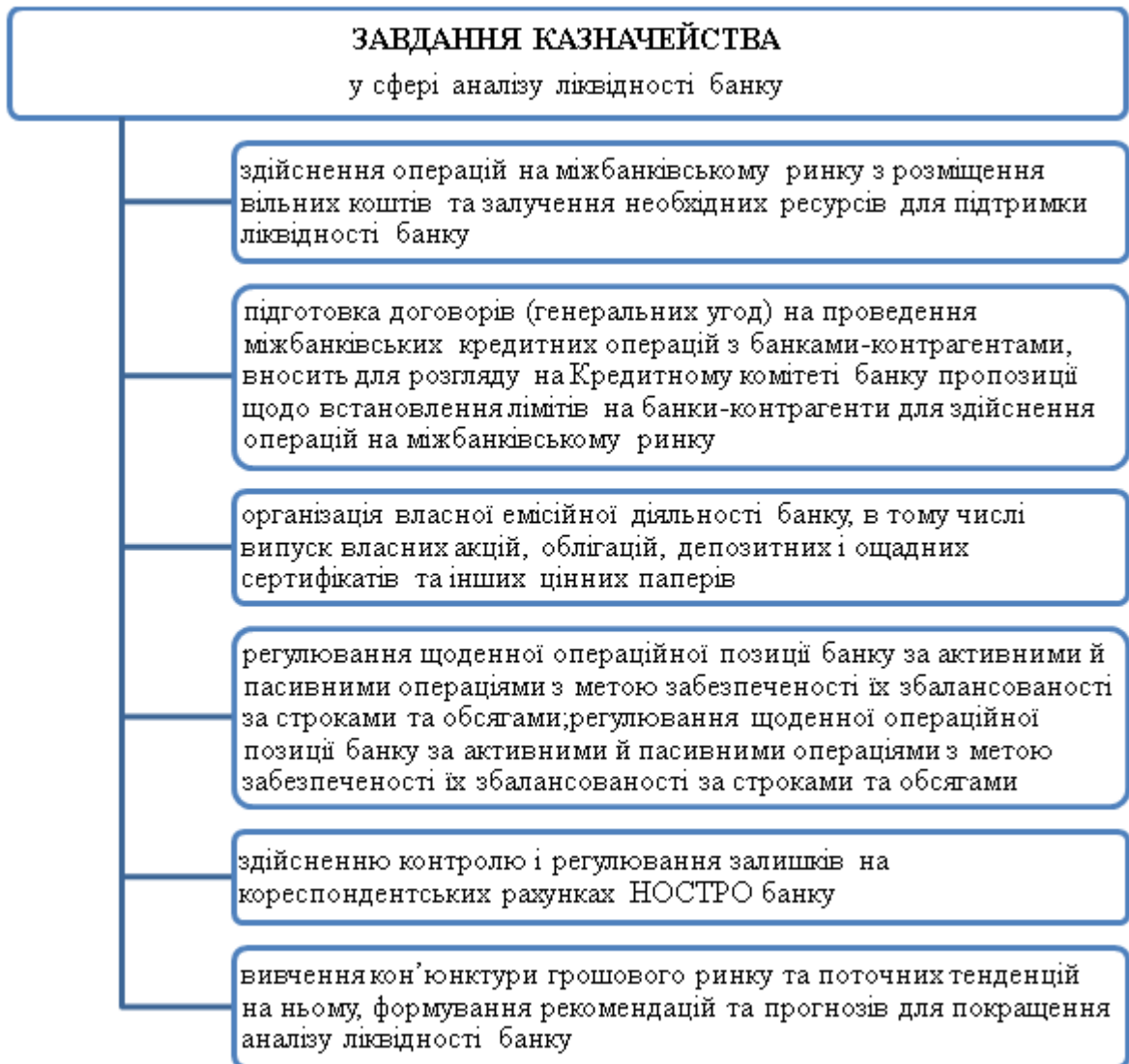

Рисунок 1.9 – Основні завдання казначейства у сфері аналізу ліквідності банку [складено автором на основі: 24, 29, 32, 34, 37- 39, 43-45]

Саме від кваліфікації та професійних навичок спеціалістів даних підрозділів залежать обсяги та якість залучених та розміщених коштів.

Таким чином, систематизація організаційного забезпечення банку є необхідною умовою впровадження зваженої політики банку на ринку банківських послуг. Основою аналізу банківської ліквідності є ефективна, адекватна, узгоджена організаційна структура банку.

Відповідно до принципів, наданих Базельським комітетом [6], кожному банку потрібна структура аналізу для ефективного виконання стратегії ліквідності. Організаційна структура аналізу ліквідності включає всі структурні підрозділи банку, які беруть участь у цьому процесі, від бек-офісу до керівного складу. Конкретний розподіл функціональних обов'язків між підрозділами банку забезпечує усунення конфлікту інтересів, покращує показники відповідальності кожного підрозділу, забезпечує високий рівень організаційної культури банківської установи.

II ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ ПАТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНКУ»

2.1 Загальна характеристика ПАТ «Креді Агріколь Банку»

ПАТ «Креді Агріколь» – це сучасний універсальний банк та найстарший іноземний банк в Україні. Власником банку є одна з найбільших фінансових груп світу – Credit Agricole (Франція). Акціонерне товариство банку зареєстровано НБУ 10 лютого 1993 року за реєстраційним № 149. Банк приймає вклади від фізичних і юридичних осіб, надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, проводить операції з обміну валют, а також надає інші банківські послуги юридичним і фізичним особам.

Банк надає фінансові та банківські послуги на грошовому та валютному ринках відповідно з отриманою банківською ліцензією № 99, що видана Національним банком України 12 жовтня 2011 року, ліцензіями Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на здійснення депозитарної, брокерської та дилерської діяльності. Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, та є принциповим членом VISA та MasterCard.

Згідно з класифікацією Національного банку України, ПАТ «Креді Агріколь» належить до групи найбільших банків і займає 9 місце [8]. Регіональна мережа банку охоплює всі області України і налічує 150 відділень. Власна банкоматна мережа налічує понад 300 банкоматів, обслуговує понад 280 000 активних приватних клієнтів та 18 000 корпоративних клієнтів, серед яких понад 1 160 міжнародних корпорацій та великих локальних компаній, понад 1 640 середніх компаній та більше 19 500 представників малого та середнього бізнесу.

Завдяки підтримці сильного акціонера Credit Agricole є одним з найбільш ефективних і стабільних банків України.

Завдяки збільшенню капітальної бази та підвищенню надійності Банку його активи зросли з 28 563 505 тис. грн. у 2015 році до 35 301 814 тис. грн. рис. 2.1. Більш детально статті активів розглянемо в таблиці 2.1.

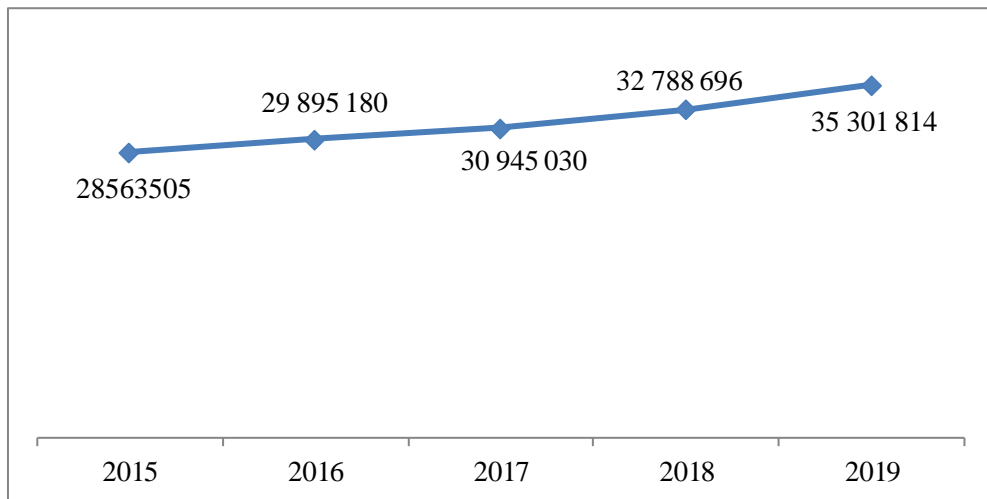

Рисунок 2.1. – Динаміка активів банку Креді Агріколь за період з 2015 по 2019 рр.

Таблиця 2.1 – Аналіз активів ПАТ «Креді Агріколь Банку» за 2015-2019 рр, тис. грн

Стаття	Роки					Абсолютний приріст		Темп приросту	
	2015	2016	2017	2018	2019	2019-2018	2019-2015	2019/2018	2019/2015
Активи									
Грошові кошти та їх еквіваленти	11 486 415	10 537 519	8 708 812	8 217 346	6 873 541	-1 343 805	-4 612 874	83,65	59,84
Кредити та заборгованість банків	2 735 090	2 603 671	1 108 974	1 090 865	2 485 102	1 394 237	-249 988	227,81	90,86
Кредити та заборгованість клієнтів	13 385 010	15 505 337	19 393 162	21 686 097	23 223 940	1 537 843	9 838 930	107,09	173,51
Похідні фінансові активи	37 689	0	0	47 243	49 078	1 835	11 389	103,88	130,22
Цінні папери в портфелі Банку на продаж	547 982	648 395	1 065 426	999 536	1 457 831	458 295	909 849	145,85	266,04
Інвестиційна нерухомість	5 483	6 504	5 797	5 321	6 161	840	678	115,79	112,37
Відстрочений податковий актив	4 583	0	12 396	16 142	892 406	876 264	887 823	5528,47	19472,09
Основні засоби та нематеріальні активи	265 369	498 935	560 222	623 606	130 262	-493 344	-135 107	20,89	49,09
Інші фінансові та нефінансові активи	83 723	85 138	88 644	94 017	182 538	88 521	98 815	194,15	218,03
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	10 146	9 681	1 597	8 523	955	-7 568	-9 191	11,20	9,41
Усього активів	28 563 505	29 895 180	30 945 030	32 788 696	35 301 814	2 513 118	6 738 309	107,66	123,59

Стаття грошові кошти та їх еквіваленти з 11 486 415 млн. грн. у 2015-му році, знизилась до 6 873 541 тис. грн. у 2018 році. Кредити та заборгованість клієнтів збільшилась на 173 %. Цінні папери в портфелі банку на продаж зросли на 266% до 1 457 831 тис. грн. у 2019 році. Показник інвестиційної нерухомості збільшився з 5 483 тис. грн. до 6 161 тис. грн. Основні засоби та нематеріальні активи з 265 369 тис. грн. у 2015 зменшились до 130 262 тис грн. у 2019 році. Що стосується необоротних активів, утримуваних для продажу та активів групи вибуття, то з 10 145 тис. грн. у 2015-му році знизився до 955 млн. грн. Інші фінансові та не фінансові активи збільшились на 218%.

А ось проаналізувавши показники зобов'язань ПАТ «Креді Агріколь Банку» таблиця 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз зобов'язань ПАТ «Креді Агріколь Банку» 2015-2019 рр., тис. грн.

Стаття	Роки					Абсолютний приріст		Темп приросту	
	2015	2016	2017	2018	2019	2019-2018	2019-2015	2019/2018	2019/2015
Зобов'язання									
Кошти банків	396 142	391 669	14 448	6 142	7 006	864	-389 136	114,07	1,77
Кошти клієнтів	23 754 910	25 210 324	26 064 290	27 054 046	28 812 862	1 758 816	5 057 952	106,50	121,29
Похідні фінансові зобов'язання	0	0	0	346	0	-346	0	0,00	0,00
Інші залучені кошти	7 985	6 566	2 770	1 165	0	-1 165	-7 985	0,00	0,00
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	20 351	17 758	47 552	30 115	57 093	26 978	36 742	189,58	280,54
Відстрочені податкові зобов'язання	3 002	7 881	0	10	2 973	2 963	-29	29730,00	99,03
Резерви за зобов'язаннями	120 985	119 522	106 592	94 084	82 109	-11 975	-38 876	87,27	67,87
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	254 189	296 177	368 624	336 909	505 367	168 458	251 178	150,00	198,82
Субординований борг	1 487 698	1 369 649	1 076 750	1 064 641	678 538	-386 103	-809 160	63,73	45,61
Усього зобов'язань	26 047 277	27 419 546	27 681 026	28 587 448	30 145 948	1 558 500	4 098 671	105,45	115,74

Бачимо наступне: кошти банків з 396 142 тис. грн. у 2015 році впали до 7 006 тис. грн. у 2019 році, а ось кошти клієнтів навпаки зросли з 23 754 910 млн. грн. на початку аналізованого періоду до 28 812 862 тис. грн. наприкінці. Показник інших залучених коштів знизився з 7 985 тис. грн. до нуля у 2019 році. Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток зросли на 280 %. Резерви за зобов'язаннями значно не змінювались з 120 985 тис. грн. знизилась до 82 109 тис. грн. Інші фінансові та не фінансові зобов'язання зросли на 198 %. Субординований борг теж зменшився з 1 487 698 тис. грн. до 678 538 тис. грн. Для наочності побудуємо стовпчикову діаграму (див. рис. 2.2).

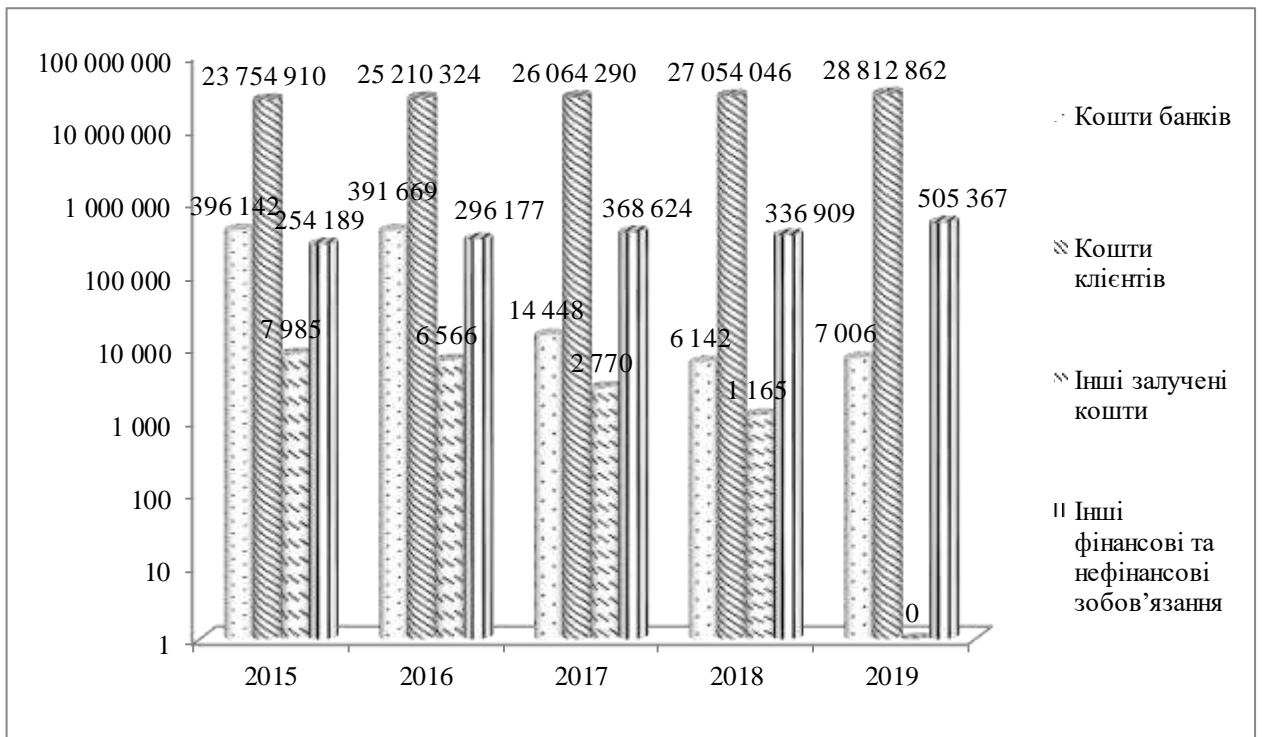

Рисунок 2.2 – Структура зобов'язань банку Креді Агріколь за період з 2015 по 2019 рр.

В цілому спостерігалось збільшення зобов'язань з 26 047 277 тис. грн. до 30 145 948 тис. грн., що підтверджує ефективність бізнес-моделі банку та послідовність реалізації його стратегії. Динаміка зображена на рисунку 2.3

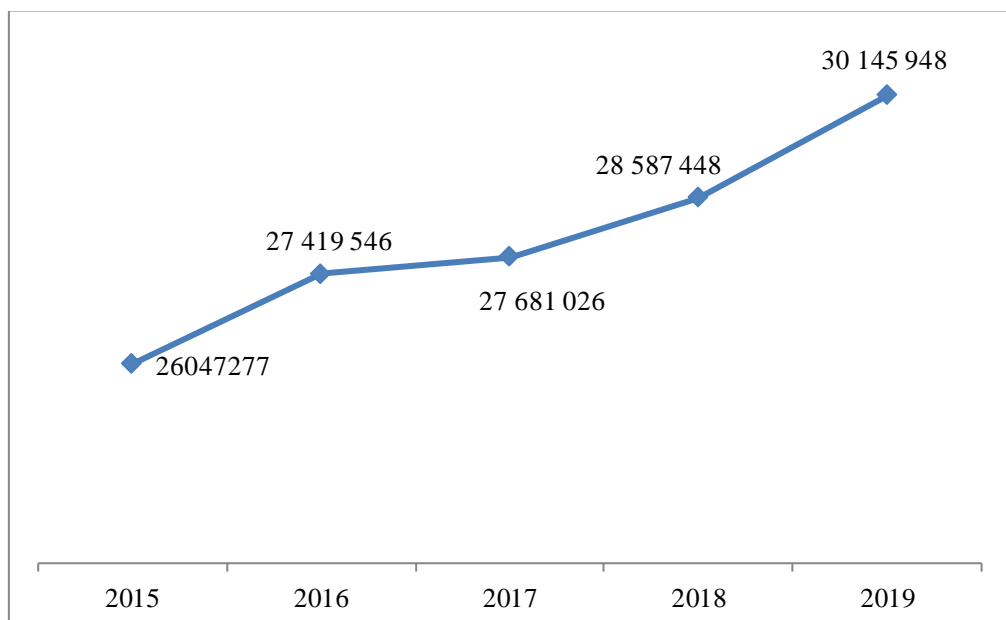

Рисунок 2.3 – Динаміка зобов'язань банку Креді Агріколь за період

з 2015 по 2019 рр.

Виконавши аналіз власного капіталу таблиця 2.3 маємо наступні результати, у 2019 році статутний капітал банку складав 1 222 929 тис. грн. (2015 – 1 222 929 тис. грн.). Показник не змінювався на протязі аналізованого періоду, тому що банк працює стабільно.

Таблиця 2.3 – Аналіз власного капіталу ПАТ «Креді Агріколь Банку» 2015-2019 рр., тис. грн..

Стаття	Роки					Абсолютний приріст		Темп приросту	
	2015	2016	2017	2018	2019	2019-2018	2019-2015	2019/2018	2019/2015
Власний капітал									
Статутний капітал	1 222 929	1 222 929	1 222 929	1 222 929	1 222 929	0	0	100,00	100,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	898 931	939 823	1 246 691	1 459 321	1 729 931	270 610	831 000	118,54	192,44
Резервні та інші фонди Банку	309 165	311 670	796 342	1 511 817	2 139 547	627 730	1 830 382	141,52	692,04
Резерви переоцінки	1 054	1 212	-1 958	7 181	63 459	56 278	62 405	883,71	6020,78
Усього власного капіталу	2 516 228	2 475 634	3 264 004	4 201 248	5 155 866	954 618	2 639 638	122,72	204,90
Усього зобов'язань та власного капіталу	28 563 505	29 895 180	30 945 030	32 788 696	35 301 814	2 513 118	6 738 309	107,66	123,59

Нерозподілений прибуток з 898 931 тис. грн. виріс до 1 729 931 тис. грн., резервні та інші фонди банку з 309 165 тис. грн. у 2015 році зросли аж до 2 139 547 тис. грн. або в 6 раз. Показник резервів та переоцінки теж збільшився з 1 054 тис. грн. до 63 459 тис. грн. або в 60 разів.

В цілому показник власного капіталу на протязі досліджуваного періоду зростав з 2 516 228 тис. грн. до 5 155 866 тис. грн. (рис. 2.4)

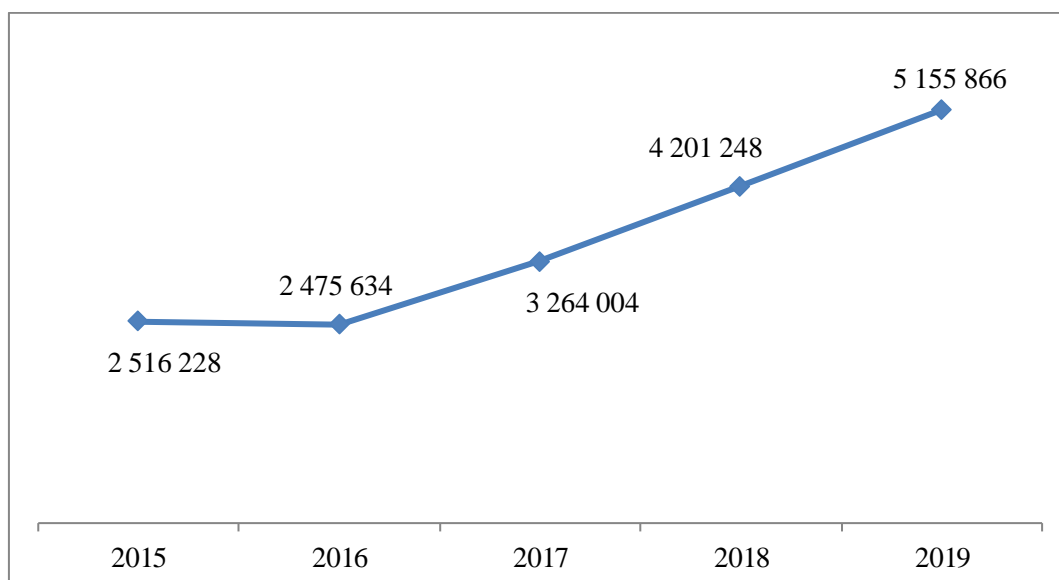

Рисунок 2.4 – Динаміка власного капіталу банку Креді Агріколь
за період з 2015 по 2019 рр.

Як свідчать дані рисунків 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 показники діяльності банку «Креді Агріколь» з 2015 по 2019 рр. зростали: власний капітал зростав з 2 516 228 тис. грн. до 5 155 866 тис. грн., або на 204%. Таке значне збільшення власного капіталу дало змогу подолати наслідки світової фінансової кризи та почати поступове відновлення діяльності банку, про що засвідчило зростання його активів та зобов'язань. Зобов'язання з 26 047 277 тис. грн. до 30 145 948 тис. грн. або на 115,7%.

Прибуток до оподаткування зріс з 2015 по 2019 рік на 214 % з 987 265 тис. грн. до 2 114 230 тис. грн. (див. рис. 2.5). Вже кілька років поспіль ПАТ «Креді Агріколь Банк» демонструє невпинний розвиток, що підтверджує правильність обраної стратегії. Позитивна динаміка розвитку усіх бізнес-ліній дозволяє прогнозувати подальший розвиток банку. ПАТ «Креді Агріколь Банк» буде і надалі інвестувати в економіку України та залучати нових клієнтів корпоративного, МСБ та роздрібного секторів.

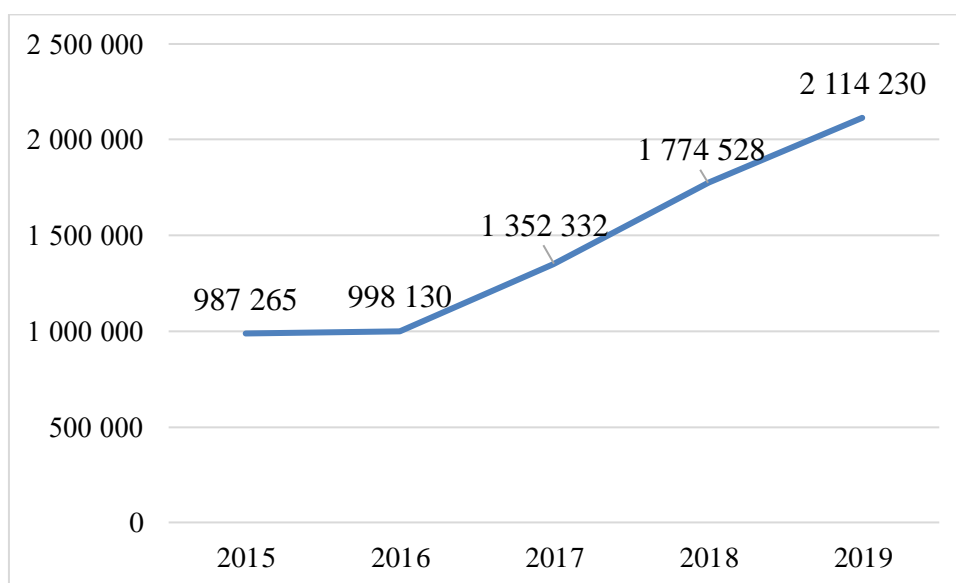

Рисунок 2.5 – Динаміка прибутку до оподаткування ПАТ «Креді Агріколь
Банку» за період з 2015 по 2019 рр.

Портфель працюючих кредитів (за вирахуванням резервів) продемонстрував стабільне зростання на 12% або 2,3 тис. грн. порівняно з минулим роком. Якість кредитного портфеля залишалася на високому рівні, в той час як резерви за кредитами збільшилися на 11% або 0,2 тис. грн. проти 2015 року. Рівень проблемної заборгованості банку є одним із найнижчих серед українських банків. На кінець грудня коефіцієнт покриття непрацюючих кредитів зріс на 1 % і сягнув 97,0 % порівняно з кінцем грудня 2015 року.

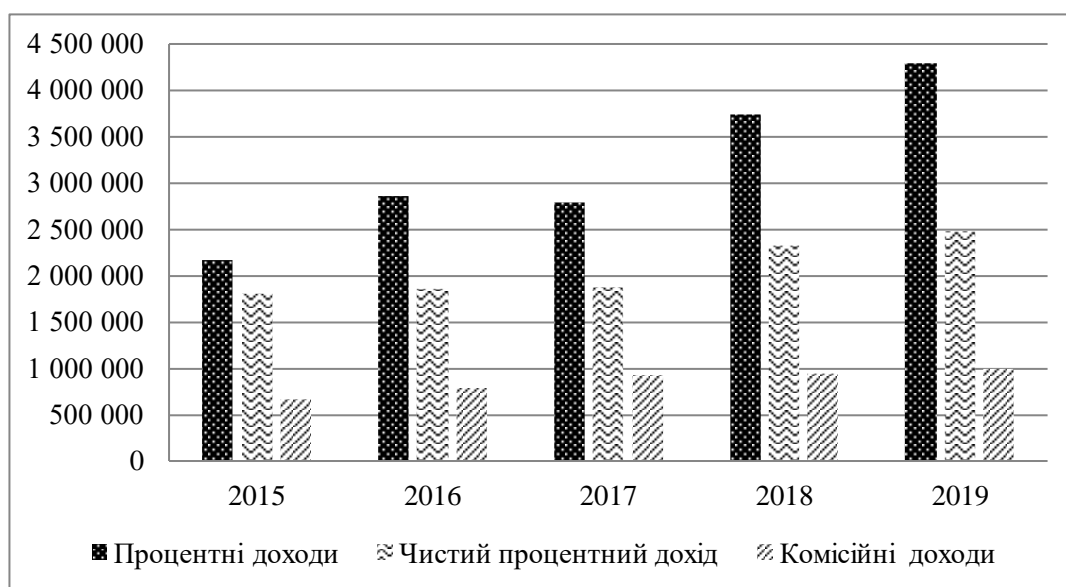

Рисунок 2.6 – Динаміка доходів КредіАгріколь банку за період з 2015 по 2019 рр.

Депозитний портфель ПАТ «Креді Агріколь Банку» склав 28 812 862 тис. грн. на кінець грудня 2019 року внаслідок зростання на 121 % або на 5 057 952 тис. грн. порівняно з 2015 роком. Зростання депозитів відбулося в усіх бізнес-лініях, та найбільше в корпоративному бізнесі. Депозити клієнтів забезпечують комфортний рівень ліквідності для банку як у гривні, так і в іноземній валюті. Надлишок ліквідності ПАТ «Креді Агріколь Банку» в іноземній валюті становить еквівалент 41% депозитів клієнтів на кінець 2019 року. Наявний запас гривневої ліквідності розміщено в ліквідні інструменти НБУ та Міністерства фінансів України (депозитні сертифікати та казначейські облігації).

Достатність капіталу банку контролюється використанням, серед іншого, нормативів, установлених Базельською угодою, і нормативів, встановлених НБУ. Протягом 2019 року ПАТ «Креді Агріколь Банк» продовжує демонструвати сильну позицію капіталу, маючи такі коефіцієнти достатності капіталу:

– регулятивний капітал банку (Н1) – 1 222 929 тис. грн., мінімальний розмір дотримано (не менше 250 млн. грн.). Норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2) – 19,4% на 01.01.2020 року (мінімальний необхідний рівень – 10%).

– норматив співвідношення регулятивного капіталу до сукупних активів (Н3) – 10,19 % при нормі не менше 9% (дотримано).

Чистий банківський дохід банку також має позитивний тренд. За 2019 рік він склав 3 426 млн. грн., що на 23% або 639 млн. грн. вище, ніж у 2015 році. Операційні витрати банку зросли на 19 % або 223 млн. грн. порівняно з 2015 роком. Витрати на утримання персоналу збільшилися на 19% (тиск з боку ринку праці). Підвищення інших витрат на 94 млн. грн. або на 19% сталося переважно внаслідок збільшення амортизації, що відображає постійні інвестиції банку в його інфраструктуру та трансформацію процесів у напрямку діджиталізації.

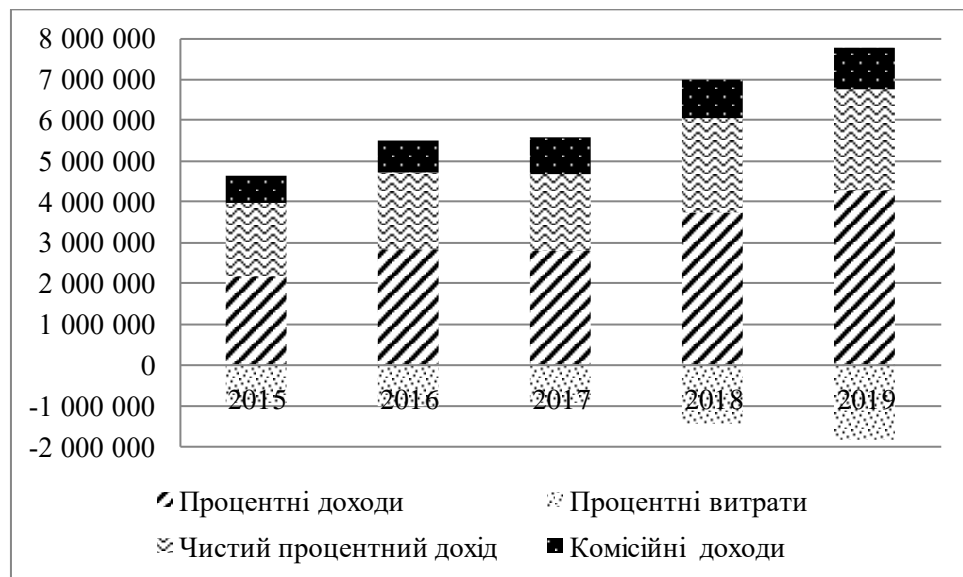

Рисунок 2.7. – Питома вага прибутків і збитків Креді Агріколь банку за період з 2015 по 2019 рр.

Рівень вартості ризику покращився порівняно з 2015 роком (ВР -269 млн. грн. у 2019 році проти - 275 млн. грн. у 2015 році). Позитивними змінами завдячуємо активній роботі з проблемними кредитами, зваженій політиці управління ризиками та ефективному стягненню боргів.

Співвідношення витрат до доходів ПАТ «Креді Агріколь Банку» залишається одним із найнижчих серед українських універсальних банків, і навіть в умовах зростання загальних витрат та інвестицій воно не погіршилося (див. додаток Ж).

Коефіцієнти, що найбільш точно характеризують фінансовий стан банку, – показники фінансової стійкості банку – розраховані і наведені у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Динаміка показників, що характеризують фінансову стійкість ПАТ «Креді Агріколь Банку» за 2015 – 2019 роки, тис. грн.

Назва показника	Значення станом на				
	2015	2016	2017	2018	2019
1. Власний капітал	2 516 228	2 475 634	3 264 004	4 201 248	5 155 866
2. Статутний капітал	1 222 929	1 222 929	1 222 929	1 222 929	1 222 929
3. Зобов'язання	26047277	27 419 546	27 681 026	28 587 448	30 145 948
4. Загальні активи	28 563 505	29 895 180	30 945 030	32 788 696	35 301 814
5. Доходні активи	28 288 070	29 389 741	30 366 615	32 143 627	34 272 985
6. Недоходні активи	275 435	505 439	578 415	645 069	1 028 829
Коефіцієнт надійності (р. 1 / р.3)	0,10	0,09	0,12	0,15	0,17
Коефіцієнт фінансового важелю (р. 3 / р.1)	10,35	11,08	8,48	6,80	5,85
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів (р.1/р.4)	0,09	0,08	0,11	0,13	0,15
Коефіцієнт захищеності власного капіталу (р.1 * р.6) /р. 5	24,50	42,58	62,17	84,31	154,77

Показник власного капіталу зростав протягом досліджуваного періоду, статутний не змінювався. Всі інші показники теж зростали.

Збільшення значення коефіцієнту надійності за період з 2015 по 2019 визначає зменшення залежності банку від залучених коштів та підвищення рівня фінансової стійкості ПАТ «Креді Агріколь Банку» . Зменшення значення коефіцієнту фінансового важелю за період з 01.01.2016 по 01.01.2020 свідчить про

фінансову стійкість банку, немає гострої необхідності активізувати роботу по залученню коштів. Збільшення коефіцієнту участі власного капіталу у формуванні активів свідчить, що достатність сформованого власного капіталу (К) в активізації та покритті ризиків збільшилась. Коефіцієнт захищеності власного капіталу та мультиплікатора показує, що досліджуваний нами банк, незначну частину капіталу розмістив в нерухомість (майно), причому значення даних показників постійно збільшуються. Це свідчить про те, що капітал банку достатньо захищений від інфляційних ризиків.

Основним показником ефективності діяльності банку є величина отриманого ним прибутку. Рівень надходжень дозволяє покривати витрати та отримувати прибуток, про що свідчить його збільшення за досліджений період з 1 109 501 до 1 729 931 тис. грн. збільшення резервних та інших фондів з 311 670 до 2 139 547 тис. грн. пов'язано з складною соціально-економічною та політичною ситуацією в Україні.

2.2 Аналіз ліквідності ПАТ «Креді Агріколь Банку»

Протягом періоду дослідження ПАТ «КредіАгріколь» проводив свою діяльність в умовах нестабільного зовнішнього середовища. Українська економіка піддається впливу ринкових коливань і зниження темпів економічного розвитку у світовій економіці. Світова фінансова криза призвела до зниження валового внутрішнього продукту, нестабільності на ринках капіталу, суттєвого погіршення ліквідності в банківському секторі та ускладнення умов кредитування в Україні. Серед внутрішніх чинників, що впливають на стан ліквідності ПАТ «КредіАгріколь» важливе місце займає структура і якість портфеля активів. Під ліквідністю активів розуміють їх здатність швидко та без суттєвої втрати вартості перетворюватися в грошову форму.

За ступенем ліквідності банківські активи поділяють на три групи (рис 2.8).

ВИСОКОЛІКВІДНІ АКТИВИ	ЛІКВІДНІ АКТИВИ	НИЗЬКОЛІКВІДНІ АКТИВИ
<p>– активи, які перебувають у готівковій формі або можуть бути швидко реалізовані на ринку,</p> <p>– це готівкові кошти, дорожні чеки, банківські метали, кошти на рахунках в Національному банку України та в інших банках, державні цінні папери;</p> <p>– у міжнародній практиці до складу високоліквідних активів можуть включатися банківські акцепти, векселі та цінні папери першокласних емітентів</p>	<p>– активи, які можуть бути перетворені в грошову форму протягом певного періоду часу (наприклад 30 днів);</p> <p>– платежі на користь банку з термінами виконання в зазначений період, такі як кредити, в тому числі і міжбанківські, дебіторська заборгованість, інші цінні папери (крім високоліквідних), які обертуються на ринку</p>	<p>– це прострочені, пролонговані та безнадійні кредити;</p> <p>– ненадійна дебіторська заборгованість;</p> <p>– цінні папери, які не обертуються на ринку;</p> <p>– господарські матеріали, будинки, споруди та інші основні фонди</p>

Рисунок 2.8 Групи банківської ліквідності [1, с. 449-450].

Визначення ступеня ліквідності та віднесення кожної із статей активу до певної групи дає змогу ПАТ «КредіАгріколь» оцінити наявні ліквідні кошти та виявити резерви ліквідних активів. З метою уникнення критичних ситуацій та максимально чіткого прогнозування тенденцій у зміні банківської ліквідності застосовують аналіз динаміки та структури активів українських банків за ступенем їх ліквідності (рис. 2.9).

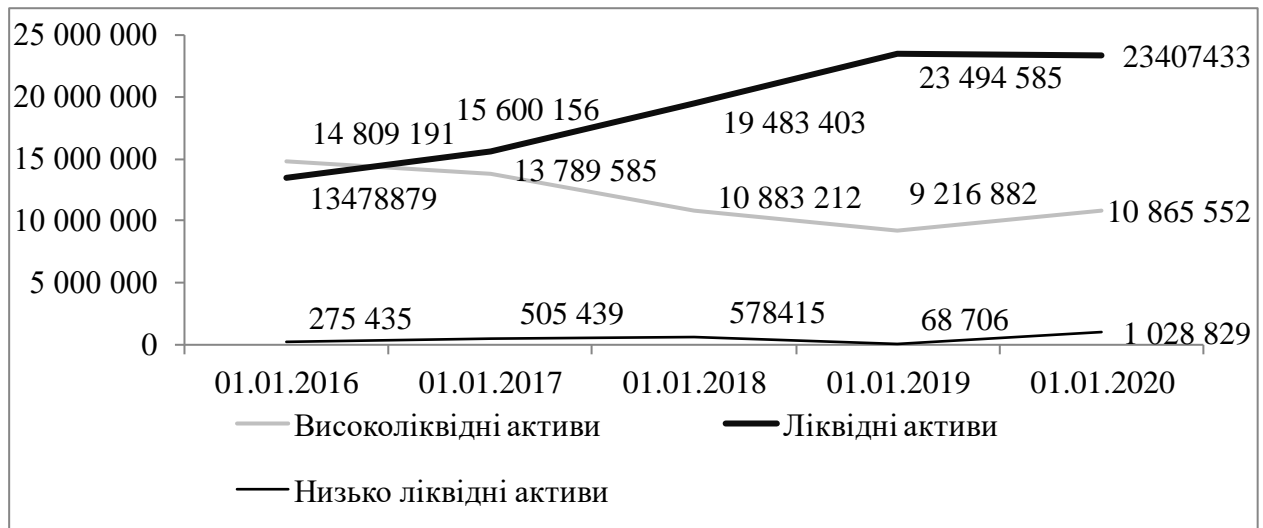

Рисунок 2.9 – Динаміка і структура активів ПАТ «КредіАгріколь» за рівнем ліквідності з 01.01.2016 по 01.01.2020 рр.

Як свідчать дані, наведені в таблиці 2.5, структура активів за рівнем ліквідності є прийнятною. Частка високоліквідних активів протягом періоду дослідження значно зменшилася на 21 % і на останню звітну дату у абсолютному виразі становила 10 865 552 тис. грн. або 30,78 %. Частка ліквідних активів протягом періоду дослідження постійно зростала з 47,19 % до 66,31 % і в підсумку склала 23 407 433 тис. грн.

Таблиця 2.5 – Динаміка і структура активів ПАТ «КредіАгріколь» за рівнем ліквідності з 01.01.2016 по 01.01.2020 рр. тис. грн.

Показник	Значення станом на										Зміна в питомій вазі, пп	
	01.01.2016		01.01.2017		01.01.2018		01.01.2019		01.01.2020		2018-2019	2015-2019
	Абсолютний приріст, тис.	Питома вага	Абсолютний приріст, тис.	Питома вага	Абсолютний приріст, тис.	Питома вага	Абсолютний приріст, тис.	Питома вага	Абсолютний приріст, тис.	Питома вага		
Високоліквідні активи	14 809 191	51,85	13 789 585	46,13	10 883 212	35,17	9 216 882	28,11	10 865 552	30,78	2,67	-21,07
Ліквідні активи	13 478 879	47,19	15 600 156	50,41	19 483 403	62,96	23 494 585	71,65	23 407 433	66,31	-5,34	19,12
Низько ліквідні активи	275 435	0,96	505 439	3,56	578 415	1,87	68 706	5,70	1 028 829	2,91	-2,79	1,95
Усього активів	28 563 505	100,00	29 895 180	100,00	30 945 030	100,00	32 780 173	100,00	35 301 814	100,00	0,00	0,00

Це є позитивним явищем, оскільки в умовах нестабільного зовнішнього середовища саме первинні резерви є джерелом покриття дефіциту ліквідності. Частка низько ліквідних активів мала незначні коливання з 0,96 % на 01.01.2016 р. до 2,91 % на 01.01.2020 р. і склала 1 028 829 тис. грн. Питома вага низько

ліквідних активів є прийнятною, оскільки не створює значного навантаження на надходження та капітал.

Проаналізувавши звіт про рух грошових коштів (див. додаток Ж) маємо такі результати. Показник процентні доходи, що отримані за досліджуваний період істотно збільшився на 198 % з 2 167 909 тис. грн. до 4 294 454 тис. грн. Показники процентні витрати, що сплачені, комісійні доходи, що отримані та сплачені теж зросли на 197 %, 137 %, 151 % відповідно. Що стосується результатів торговельних операцій з іноземною валютою, то він зріс утричі з 187 356 тис. грн. до 541060 тис грн.

Істотно збільшилися: обсяг чистого доходу від відновлення корисності фінансових активів з 277 562 тис. грн. до 21 157 173 тис. грн.; переоцінка цінних паперів у портфелі банку на продаж у 28 разів з 2 309 тис. грн. до 75 606 тис. грн. Банку довелося дуже збільшити резервні та інші фонди в 6 разів, у 2019 р. вони становили 2 139 547 тис. грн. на противагу 309 165 тис. грн. 2015 р. Адміністративні витрати зменшились вдвічі, але все ще займають значну частину бюджету 440 356 тис. грн. у 2019 р. Чистий прибуток майже досяг позначки у 2 млрд. грн. (1 729 931 тис. грн.) у 2019 році, що 215 % більше ніж у 2015 (806 034 тис. грн.).

Отже, структура управління активами та пасивами ПАТ «КредіАгріколь» в цілому відповідає діючим вимогам Національного Банку України.

За результатами проведеного дослідження фінансового стану та ліквідності банку виявлено, що в ньому діє доволі ефективна система аналізу та управління, тому він і займає лідируючі позиції в рейтингу Українських банків.

Далі проаналізуємо ліквідність ПАТ «КредіАгріколь» за допомогою методу коефіцієнтів, які характеризують рівень забезпеченості банків ліквідними засобами. У процесі аналізу значення обчислених коефіцієнтів порівнюються з нормативами, які встановлені НБУ (див. додаток К). Результати порівняльного аналізу дають змогу виявити загальні тенденції зміни ліквідності досліджувального банку й імовірність виникнення проблемних ситуацій, а також

вжити відповідних заходів щодо поповнення ліквідних активів або реструктуризації балансу. Динаміка показників ліквідності ПАТ «КредіАгроколь» банку з 01.01.2016 р. по 01.01.2020 р. наведено на рисунку 2.10.

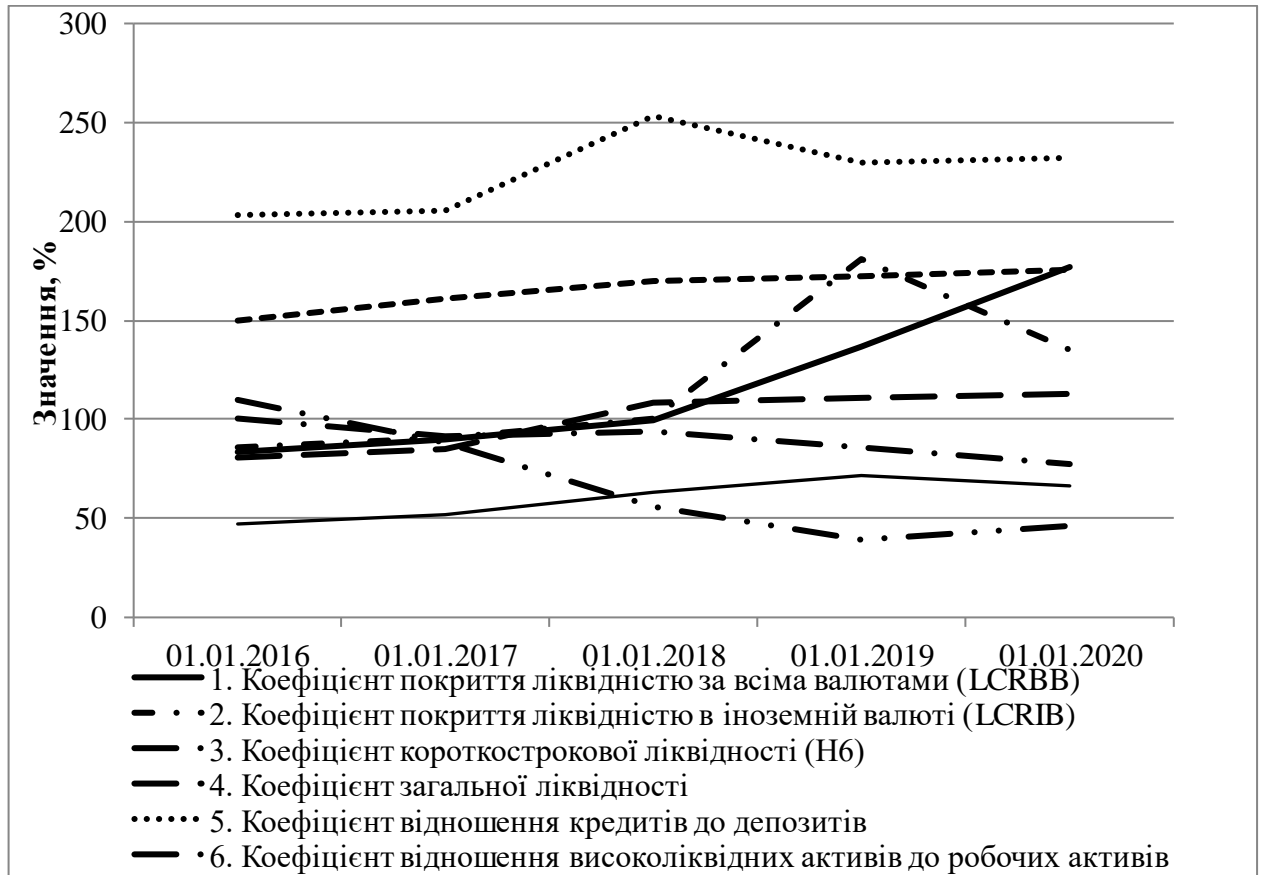

Рисунок 2.10 – Динаміка показників ліквідності ПАТ «КредіАгроколь» за період з 01.01.2016 по 01.01.2020 рр.

Таблиця 2.6. – Динаміка показників ліквідності ПАТ «КредіАгроколь» за період з 01.01.2016 по 01.01.2020 рр., тис. грн.

Показники	Значення, % станом на					Відхилення в порівнянні з минулим роком	Відхилення за період аналізу
	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020		
Коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR _{ВВ})	83,56	90,12	99,92	137,00	177,00	40,00	93,44
Коефіцієнта покриття ліквідністю в іноземній валюті (LCR _{ІВ})	85,91	90,45	100,22	181,00	135,00	-46,00	49,09
3. Коефіцієнт короткострокової ліквідності (Н6)	100,47	91,79	93,68	86,15	77,44	-8,71	-23,03
4. Коефіцієнт загальної ліквідності	80,75	84,75	108,58	110,91	112,91	2,00	32,16
5. Коефіцієнт відношення кредитів до депозитів	203,23	205,23	253,24	229,35	232,35	3,00	29,12
6. Коефіцієнт відношення високоліквідних активів до робочих активів	109,87	88,39	55,86	39,23	46,42	7,19	-63,45
7. Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань	149,92	161,32	169,75	172,58	175,59	3,01	25,67
8. Коефіцієнт відношення ліквідних і загальних активів	47,19	52,18	62,96	71,67	66,31	-5,36	19,12

Як показують розрахунки, наведені в таблиці 2.6 та рисунку 2.10 ліквідність банку протягом періоду, що аналізується підвищилась. Усі нормативи ліквідності банком дотримуються і навіть перевищують установлені значення.

Починаючи з 2013 року, групою КредіАгріколь було впроваджено розрахунок LCR (LiquidityCoverageRatio) згідно стандартів Basel III. Протягом 2019 року банк значно перевищував даний показник. Так, середній рівень склав 118,52 % при нормативному значенні не менше 100 %. Також, починаючи з кінця 2018 року, було впроваджено розрахунок LCR згідно методології Національного банку України загалом по всіх валютах та окремо в гривні та в іноземній валюті. Так, найбільше зросли коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{ВВ}) на 94 %, і склав 177 % на 1 січня 2020 р., тоді як на 1 січня 2016 р. він був 83,56 % (при нормативному значенні не менше 100 %), та коефіцієнт покриття ліквідністю в іноземній валюті (LCR_{ІВ}) на 49 % і становив 135 % (при нормативному значенні не менше 100 %). Загальна ліквідність зросла на 12 % і була на рівні 112,91 % за норми не менше 100 %

А от коефіцієнт короткострокової ліквідності (Н6) зазнав зменшення, на 23 % зі 100 % до 77 % відповідно та нормативне значення не менше 60 % дотримано. Найбільше знизився показник забезпеченості робочих активів високоліквідними аж 63 %, з 109,87 % до 46,42 %, але при цьому норми НБУ не

менше 20 % вдвічі перевищені, це забезпечує спроможність банку погашати борги перед клієнтами, кредиторами та акціонерами.

Отже, в ПАТ «Креді Агріколь Банку» впроваджена модель аналізу ліквідності, яка дозволяє здійснювати постійний контроль за рівнем ризику ліквідності, керувати потоками активів та пасивів для запобігання зростання ризику ліквідності, а також розроблений план заходів щодо підтримання достатнього рівня ліквідності на випадок передкризових та кризових ситуацій у банківському секторі України.

Протягом 2019 року банк продемонстрував відмінний стан ліквідності, не допускав затримок з платежами, виконував всі свої зобов'язання вчасно і в повному обсязі завдяки розробленому стрес-сценарію для управління ліквідністю та визначення доступних резервів ліквідності (методологія погоджується з материнською компанією). Цим самим заслужив гарну репутацію, довіру і визнання серед клієнтів.

2.3 Визначення проблем ПАТ «Креді агріль банк» та напрями їх вдосконалення

Проведене дослідження свідчить, що на сьогодні в практиці АЛБ в ПАТ «Креді агріль банк» відсутній SWOT-аналіз внутрішніх та зовнішніх факторів ліквідності банку. Така відсутність ускладнює аналіз факторів ліквідності (як тих, що негативно впливають, так і тих, що впливають негативно), а також її планування та прогнозування. Все це наражає банк на додаткові ризики.

SWOT-аналіз – це лише форма, початкова база для роздумів. Такий аналіз не містить в собі остаточної інформації тобто готового управлінського рішення, але дає змогу впорядкувати наявну інформацію, дещо формалізувати процес роздумів з використанням власних позицій, суджень та оцінок управлінця. Саме такий аналіз є необхідним для ПАТ «Креді Агріколь Банку».

Матриця SWOT для ПАТ «Креді Агріколь Банку» наведена на рисунку 2.5.

SWOT-аналіз є одним з найбільш необхідних в управлінській практиці особливо в нестабільних умовах методів, який визначає зовнішні і внутрішні фактори, визначальні для розвитку банку. Його застосування в ПАТ «Креді Агріколь Банку» є також доцільним, адже в нестабільних кризових умовах стратегічне управління ускладнене необхідністю обробки великих обсягів інформації, отже відтак виникає потреба впорядкувати таку роботу, що і передбачає SWOT-аналіз.

Рисунок 2.12 – Запропонована матриця SWOT для ПАТ «Креді Агріколь Банку»

!!!Переписати своїми словами!! SWOT-аналіз дає змогу формувати загальний перелік стратегій банку з урахуванням їхніх особливостей: відповідно до змісту стратегії – адаптації до (чи формування впливу на) середовища. Він

витримав перевірку часом, і досі доводить свою необхідність як важливий елемент раціоналістичного підходу для розробки та реалізації стратегії.

Після того, як буде складено конкретний список сильних і слабких сторін організації, а також загроз і можливостей, настає етап встановлення зв'язків між ними. Для цього необхідно проаналізувати і зіставити всі фактори, представлені в матриці, в наступних комбінаціях для розробки стратегії поведінки організації і визначення цілей у сфері управління якістю.

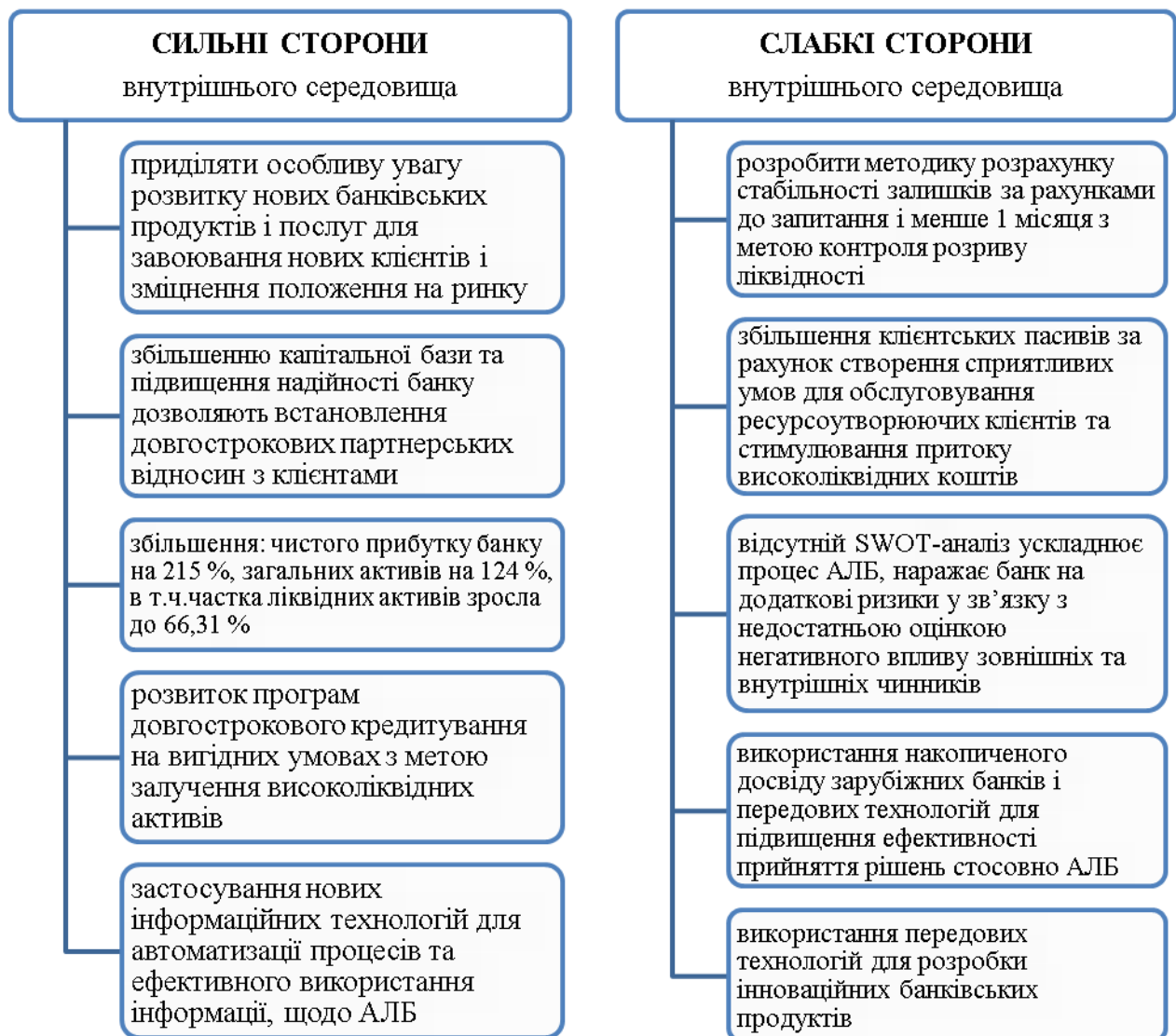

Рисунок 2.13. – Сильні і слабкі сторони внутрішнього середовища ПАТ «КредіАгріколь банку»

Як видно з таблиці Л.1 (додаток Л), наразі найслабше місце ПАТ «Креді Агріколь Банку» – надто низький рівень високоліквідних активів, що й спричинило величезний розрив ліквідності на першому терміні (на вимогу і менше 1 міс.) у розмірі 8 516 698 тис. грн. Для його подолання необхідно розробити методику розрахунку стабільності залишків за рахунками до запитання.

Рисунок 2.14 – Можливості і загрози ПАТ «КредіАгріколь банку»

А «перспектива» ПАТ «Креді Агріколь Банку» – активна експансія, яка може бути можливою не лише за допомогою розширення регіональної мережі, а в першу чергу за допомогою розвитку асортиментної політики банку, тобто збільшення переліку та покращення якості банківських продуктів, особливо на

довгий термін. Дана мобілізація активів посилить конкурентні позиції банку, бо розширення обсягів діяльності забезпечить мінімізацію витрат на поступове зменшення розриву ліквідності.

Отже, впровадження SWOT-аналізу внутрішніх та зовнішніх факторів ліквідності в ПАТ «Креді Агріколь Банку» сприятиме підвищенню ефективності функціонування аналізу ліквідністю та забезпечить мінімізацію ризику ліквідності.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження нами були зроблені наступні висновки:

Ліквідність банку – це його здатність своєчасно та в повному обсязі задовольняти невідкладні потреби у грошових коштах, шляхом збалансованості між строками та сумами розміщення активів і строками та сумами залучення зобов'язань. Виділяють такі види ліквідності: за джерелами (накопичена і покупна); за часовою ознакою (миттєва, поточна та короткострокова); за достатністю (недостатня, достатня або оптимальна, надлишкова).

На ліквідність банку здійснюють вплив внутрішні (капітальна база, якість активів, якість депозитів, співмірність структури вимог та зобов'язань банку за строками, ефективний менеджмент, ступінь залежності від зовнішніх джерел, імідж банку та стабільність депозитної бази) та зовнішні (загальна політична, соціальна, технологічна та економічна ситуація в країні, стан ринку цінних паперів та міжбанківського ринку, регулювання НБУ ліквідності банків, рівень довіри клієнтів до банку, циклічні зміни, сезонні коливання, фактори надзвичайного впливу) фактори. Внутрішніми факторами банк може повністю або частково управляти, зовнішніми ж не може, а лише піддається їх впливу.

Ліквідність аналізується поетапно, зокрема виокремлюють різні види: попередній, поточний, підсумковий, перспективний; стратегічний, тактичний і оперативний; комплексний та тематичний. Серед методів аналізу ліквідності виділяють горизонтальний, вертикальний, порівняльний, коефіцієнтний і факторний. Також треба звернути увагу на методи оцінки ризику ліквідності: GAP-аналіз, VaR-аналіз та стрес-тестування. Кожен має етапи, завдання, свої специфічні риси, переваги та недоліки. Отже, важливим є комплексне застосування всіх методів.

Ліквідність – це запорука успіху будь-якого банку, його стійкості, ефективної та стабільної роботи, бо не ліквідна банківська установа не може

виконувати свої функції. Аналіз ліквідності повинен мати найвищий пріоритет у роботі банку, без нього неможливе вживання відповідних заходів щодо підтримання достатнього рівня ліквідності, а це неодмінна умова самозбереження та виживання кожного банку. Тому інформація, щодо АЛБ проходить етапи як від низових рівнів банку до керівних органів, так і в зворотному напрямку, та включає ряд підрозділів та служб банку, які окреслює організаційна структура банку. Вони здійснюють управління на стратегічному, тактичному та оперативному рівнях. Органами управління банку в цілому і аналізу ліквідністю зокрема є: загальні збори акціонерів (учасників) банку, правління банку (рада директорів) та ревізійна комісія. Виконавцями завдань управління виступають наділені повноваженнями органи – спостережна рада, КУАП, підрозділ ризик-менеджменту, казначейство. Контроль ефективності управлінських рішень здійснюється службою внутрішнього аудиту банку.

ПАТ «КредіАгріколь» – сучасний універсальний банк, один з найбільш ефективних і стабільних та найстарший іноземний банк в Україні.

У 2019 році його чистий прибуток майже досяг позначки у 2 млрд. грн (1 729 931 тис. грн.), що 215 % більше ніж у 2015 (806 034 тис.грн.). Завдяки збільшенню капітальної бази та підвищення надійності банку його активи зросли на 6 738 309 тис. грн. або 124 %.

Структура активів за рівнем ліквідності є прийнятною. Частка високоліквідних активів протягом періоду дослідження зменшилася на 21 % і на останню звітну дату у абсолютному виразі становила 10 865 552 тис. грн або 30,78 %. Частка ліквідних активів протягом періоду дослідження постійно зростала з 47,19 % до 66,31 % і в підсумку склала 23 407 433 тис. грн. Це є позитивним явищем, оскільки в умовах нестабільного зовнішнього середовища саме первинні резерви є джерелом покриття дефіциту ліквідності. Питома вага низьколіквідних активів 2,91 % є прийнятною, оскільки не створює значного навантаження на надходження та капітал.

Ліквідність ПАТ «Креді Агріколь Банку» протягом періоду, що аналізується підвищилась. Усі нормативи ліквідності банком дотримуються і навіть

перевищують установлені значення. Так, найбільше зросли: коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{BV}) на 94 %, і склав 177 % (норматив не менше 100 %), та коефіцієнт покриття ліквідністю в іноземній валюті (LCR_{IV}) на 49 % і становив 135 % (не менше 100 %). А от коефіцієнт короткострокової ліквідності ($H6$) зазнав зменшення, на 23 % до 77 % (не менше 60 %). Найбільше знизився показник забезпеченості робочих активів високоліквідними відповідно аж на 63 % до 46 % (не менше 20 %), це забезпечує спроможність банку погашати борги перед клієнтами, кредиторами та акціонерами.

Протягом досліджувального періоду ПАТ «КредіАгріколь» продемонстрував гарний стан ліквідності, не допускав затримок з платежами, виконував всі свої зобов'язання вчасно і в повному обсязі. Цим самим заслужив гарну репутацію, довіру і визнання серед клієнтів.

За результатами проведеного дослідження фінансового стану та ліквідності банку виявлено, що при значному тиску зовнішніх факторів та внутрішніх проблемах в діяльності банку, менеджменту слід приділяти значну увагу побудові ефективної системи аналізу ліквідності банку.

Запропоновано впровадження SWOT-аналізу внутрішніх та зовнішніх факторів ліквідності в ПАТ «КредіАгріколь», що сприятиме підвищенню ефективності аналізу ліквідністю та забезпечить мінімізацію ризику ліквідності.

На сьогоднішній день найслабше місце ПАТ «Креді Агріколь Банку» – надто низький рівень високоліквідних активів, що й спричинило величезний розрив ліквідності на першому терміні (на вимогу і менше 1 міс.) у розмірі 8 516 698 тис. грн. Для його подолання необхідно розробити методику розрахунку стабільності залишків за рахунками до запитання.

Головна «перспектива» ПАТ «Креді Агріколь Банку» на даний момент – активна експансія, як за рахунок розвитку регіональної мережі, так і за рахунок розширення спектру пропонуванних продуктів, особливо на довгий термін. Дана мобілізація активів поліпшить конкурентні позиції банку, бо розширення обсягів діяльності забезпечить мінімізацію витрат на поступове зменшення розриву ліквідності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Basic principles of effective bank supervision (Документ Базельського Комітету з питань банківського нагляду “Основні принципи ефективного банківського нагляду”), BCBS, May 2020. URL: <http://www.bis.org>. (дата звернення 15.05.2020)
2. Liquidity Risk: Management and Supervisory Challenges (Документ Базельського Комітету з питань банківського нагляду “Ризик ліквідності: управління та завдання нагляду”), BCBS, May 2020. URL: <http://www.bis.org/publ> (дата звернення 19.05.2020)
3. Sinki J. M. Management by finances in a commercial bank. Printed in Great Britain by Catallaxy. 2019. 820 p. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>. (дата звернення: 10.05.2020)
4. Sound Practices for Managing Liquidity in Banking Organisations (Документ Базельського комітету з банківського нагляду “Надійна практика управління ліквідністю в банківських організаціях”), BCBS, May 2020. URL: <http://www.bis.org/publ/bcbs69.htm> (дата звернення 15.05.2020)
5. Аксьонова Л., Мусаєв Е. Управління ліквідністю банку в сучасних умовах. Економічний вісник ДВНЗ УДХТУ. 2019. № 19. С. 65-70.
6. Безвух С. Ліквідність банку: сутність та фактори впливу. Ефективна економіка. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>. (дата звернення: 10.05.2020)
7. Бобиль В. Стрес-тестування кредитних установ у сучасних умовах: теоретичний аспект. Банківська справа. 2020. № 5. С. 46-53
8. Гірняк В.В. Управління ліквідністю банків за умов економічної нестабільності. Гроші, фінанси та кредит. 2018. № 22. С. 766-773.
9. Гурій Г. М. Удосконалення державного регулювання банківської діяльності в контексті збереження фінансової безпеки України.

URL:http://www.nbuu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltu/21_5/2Pur.pdf (дата звернення 14.05.2020).

10. Дзюблюк О., Рудан В. Аналіз ліквідності банківської системи України: монографія. Тернопіль «Вектор». 2019. 290 с.

11. Долгальова М. О., Шестакова О. В. Дослідження аналізу ліквідності комерційного банку. Академічний огляд. 2020. № 1. С. 28 – 31.

12. Значення економічних нормативів в цілому по системі. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442 (дата звернення 14.05.2020).

13. Карчева Г. Т. Використання методів аналізу ліквідності банків. Вісник Національного банку України. 2019. №7. С.31-40.

14. Карчева Г. Т. Удосконалення регулювання ліквідності на основі нових стандартів Базельського комітету. URL: <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2020/2744/1/Karcheva%20G.pdf> (дата звернення: 07.05.2020)

15. Катан Л. І., Марченко Ю. С. Управління ліквідністю комерційних банків. Молодий вчений. 2019. Вип. № 5 (45). С. 580-591.

16. Косарева І.П., Крамська Д.О. Ліквідність банку: сутність та вплив основних факторів на діяльність банків. Причорноморські економічні студії: економіка та управління. 2019. № 22. С. 199-211.

17. Криклій О. А., Рябіченко Д. О. Методичне забезпечення аналізу ліквідності банку в посткризових умовах Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». URL: <http://www.economy.nauka.com.ua> (дата звернення: 07.05.2020)

18. Криклій О.А., Ребрик Ю. С. Система комплексного управління ліквідністю банку. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2019. Вип. 1 (8). Ч. 2. С. 9-17.

19. Литвинюк М., Демиденко В. Ліквідність банку та банківської системи як показник ефективності діяльності банку та її вплив на прибутковість комерційного банку. «Економіка і суспільство». 2019. № 10. С. 631–636

20. Ліквідність банку: Окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання і нагляду. Науково-аналітичні матеріали. 2019. Вип. 11 К.: Національний банк України. Центр наукових досліджень. 220 с.

21. Максимова А. В. Класифікація підходів і методів стрес-тестування банків. Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. 2019. № 5 (22). С. 231–237.

22. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України: рекомендації, затверджені постановою правління НБУ від 02.08.2004 № 361 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата звернення: 01.05.2020).

23. Новікова Т. В., Антоненко О. І., Бауліна О. О. Управління ліквідністю банківської системи України: сучасний стан та проблеми. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2019. Вип. 5. С. 22-35.

24. Олійник Д. М. Управління ліквідністю комерційного банку та оптимізація фінансового результату. Вісник НБУ. 2018. Вип. № 8. С. 28-29.

25. Олійник Д. М. Ліквідність комерційного банку: управління та регулювання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит». Київ, 2018. 16 с.

26. Основні показники діяльності банків України. Офіційний сайт Національного банку України URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798 (дата звернення: 15.05.2020).

27. Пернарівський О. А. Ліквідність банку як фактор забезпечення стійкості в період нестабільності. URL: <http://ines.it/reporting-institutions/brief-description-risk/publication/banks-4-2020.php> (дата звернення 01.05.2020).

28. Правила організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України: правила, затверджені постановою Національного банку України від 13.11.2018 № 120. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0120500-18> (дата звернення: 12.05.2020).

29. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7.12.2000 № 2121-III [зі змін. та доп.]. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0946-05> (дата звернення: 17.05.2020).

30. Про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: Положення, затверджене постановою Правління НБУ від 11.06.2018 № 64. URL: <https://bank.gov.ua/document/download?docId=71600453> (дата звернення: 10.05.2020).

31. Про порядок регулювання діяльності банків України: Інструкція, затверджена постановою Правління Національного банку України від 26.09.2001 № 368. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0946-05> (дата звернення: 15.05.2020).

32. Ребрик Ю. С. Фактори, що обумовлюють виникнення та розвиток кризи ліквідності банку. Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. 2019. № 12. С. 92 – 99.

33. Рейтинг банків України URL: <https://minfin.com.ua/banks/rating/> (дата звернення 21.04.2020).

34. Річний звіт за 2015 рік. ПАТ «Креді Агріколь Банку» . URL: <https://credit-agricole.ua> (дата звернення: 10.05.2020).

35. Річний звіт за 2016 рік. ПАТ «Креді Агріколь Банку» . URL: <https://credit-agricole.ua> (дата звернення: 10.05.2020).

36. Річний звіт за 2017 рік. ПАТ «Креді Агріколь Банку» . URL: <https://credit-agricole.ua> (дата звернення: 10.05.2020).

37. Річний звіт за 2018 рік. ПАТ «Креді Агріколь Банку» . URL: <https://credit-agricole.ua> (дата звернення: 10.05.2020).

38. Річний звіт за 2019 рік. ПАТ «Креді Агріколь Банку» . URL: <https://credit-agricole.ua> (дата звернення: 10.05.2020).

39. Семенча І. Є., Руденко В. І. Особливості управління активами банку в Україні в посткризовий період. Вісник Хмельницького національного університету. 2019. № 5. С. 244-248.

40. Статистика індикаторів фінансової стійкості. Національний банк України. 2019. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44575 (дата звернення: 03.05.2020).

41. Тарасевич Н. Аналіз ліквідності банку в сучасних умовах: URL:<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3010/1.pdf> 25.09.2018 (дата звернення: 15.05.2020).

42. Тарасенко, Н.В. Аналіз та оцінка ризику ліквідності банку URL: <http://www.economy.nauka.com.ua> (дата звернення: 10.04.2020).

43. Фаррахов І. Т. Ризик ліквідності. Її аналіз та оцінка. URL: <http://ines.it/reporting> (дата звернення 01.05.2020).

44. Фінансовий механізм управління ліквідністю банку: монографія. І. М. Бурденко, Є. Є. Дмитрієв, Ю. С. Ребрик, Ю. С. Серпенінова. Суми: Університетська книга, 2019. 189 с.

45. Фусман О. Ліквідність у забезпеченні стабільності банку. Вісник КНТЕУ. 2019. № 12. С. 257–268.

46. Шварц, О. В. Проблема трактування категорій "ліквідність" і "платоспроможність" у банківській діяльності URL: <http://www.economy.nauka.com.ua> (дата звернення: 10.04.2020).

47. Шкарабан С. І. Аналіз банківської ліквідності: Навчально-методичний посібник. К. КНЕУ. 2019. 547 с.

48. Щодо організації процесу формування управлінської звітності в банках України: Методичні рекомендації, схвалені Постановою Правління НБУ від 06.09.2007 № 324. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0324500-07> (дата звернення: 27.05.2020).

49. Щодо порядку проведення стрес-тестування в банках України: Методичні рекомендації, схвалені постановою Правління Національного банку України від 6 серпня 2009 № 460/ База даних інф.-довід. системи «Ліга-закон»: URL: http://www.bank.gov.ua/Bank_Supervision/Risks/460 (дата звернення: 22.05.2020).

50. Червінська О. Аналіз банківської ліквідності як метод фінансового менеджменту. О.Червінська, М.Мокринська, П.Матвіїв. Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. пр., 2019. Вип. 19.6. С.165-169.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 – Узагальнення підходів до визначення поняття «ліквідність банку» [складено автором на основі: 4, 9, 12,13, 14, 15, 18, 23, 25]

Автор	Тлумачення визначення поняття «ліквідність банку»
Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні № 368 [23]	здатність банку забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань, яка визначається збалансованістю між строками і сумами погашення розміщених активів і строками й сумами виконання зобов'язань банку, а також строками і сумами інших джерел і напрямів використання коштів (надання кредитів, інші витрати)
І. В. Сало, О. А. Криклій [25, с. 231]	здатність кожної кредитної установи своєчасно здійснювати платежі за зобов'язаннями до запитання і у визначені строки. Це має забезпечуватися шляхом відповідної організації активних і пасивних операцій і перерозподілу сукупної банківської ліквідності. Але в той же час погашення зобов'язань повинно здійснюватися без втрати для прибутку комерційного банку (далі – КБ).
А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало [9, с. 62]	1) здатність банку своєчасно виконувати свої зобов'язання, причому не тільки щодо повернення вкладених коштів з виплатою встановленої плати, а й щодо надання кредитів; 2) здатність купувати грошові кошти у Національного (центрального) банку чи банків-кореспондентів за розумною ціною.
А. М. Мороз [15, с. 373]	здатність банку забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань. Вона визначається збалансованістю між термінами і сумами погашення активів і сумами виконання зобов'язань банку, а також термінами і сумами інших джерел та напрямів використання коштів типу видачі кредитів та понесених витрат.
І. Б. Івасів [13, с. 111]	спроможність банку виконувати свої зобов'язання, можливість задоволення кредитних заявок, які відповідають його стандартам кредитування.
В.С. Стельмах, В.І. Міщенко, В.В. Крилова, Р.М. Набок, О.Г. Приходько, Н.В. Гришук [14, 18]	здатність своєчасно виконувати свої зобов'язання. Інакше кажучи, суми його грошових коштів, які можна швидко мобілізувати з інших джерел, дають змогу вчасно виконувати зобов'язання, відображені в пасиві балансу. Зокрема, з метою підтримання ліквідності, банк повинен мати певний резерв для виконання непередбачених зобов'язань, які можуть бути зумовлені як змінами стану грошового ринку, так і фінансовим станом клієнтів або банків-партнерів.
Д. М.Олійник [24, с. 28-29]	одна із узагальнених якісних характеристик діяльності банку, що обумовлює його надійність. Це здатність своєчасно і без втрат виконати свої зобов'язання перед вкладниками і кредиторами
Т. В. Новікова, О. І. Антоненко, О. О. Бауліна [23, с. 7]	здатність банку забезпечувати вчасне та повне виконання грошових зобов'язань, купуючи грошові кошти у центрального банку чи банків-кореспондентів. Ліквідність банківських установ визначається збалансованістю активів і пасивів та відповідністю строків розміщення активів строкам залучення пасивів згідно з банківським балансом.

Додаток Б

Таблиця Б.1 – Види аналізу ліквідності банку [власна розробка на основі 2, 4, 5, 25 – 27]

Вид аналізу	Завдання, що вирішуються	Результати використовуються як база для всіх інших функцій
Попередній	-постановка мети і завдань аналізу ліквідності; -аналіз ліквідності банку в попередньому періоді з метою виявлення тенденцій розвитку; -аналіз факторів, що ймовірно вплинуть на ліквідність; -розробка методологічного апарату аналізу ліквідності та нормативних меж, дотримання яких є обов'язковим; -оцінка потреби в ліквідних коштах у майбутньому.	оцінені показники використовуються в процесі фінансового планування;
Поточний	-аналіз фактичних значень нормативів та планових показників; -аналіз поточних розривів ліквідності; -аналіз поточних значень індикаторів моделі аналізу ліквідності банку.	у процесі прийняття рішень при виконанні регулятивних функцій;
Підсумковий	-визначення факторів, що мали найбільший вплив на ліквідність банку в поточному періоді; -формування висновків про ефективність обраної стратегії; -комплексна оцінка ступеня виконання плану.	використовуються під час виконання контрольних функцій
Перспективний	-оцінка потреб у ліквідних коштах у наступному періоді; -перегляд методології аналізу ліквідності; -актуалізація мети та завдань аналізу.	у процесі прийняття рішень щодо майбутнього розвитку банку

Додаток В

Таблиця В.1 – Методи аналізу ліквідності банку [власна розробка на основі 3, 7, 16, 28 – 32]

Назва	Характеристика
Горизонтальний	аналіз, який використовується для визначення відхилення фактичних значень показників від базових. Розраховуються темпи росту (приросту) окремих показників за ряд періодів і визначаються загальні тенденції їх зміни (або тренда).
Вертикальний	передбачає аналіз структури об'єкту дослідження. Даний аналіз тісно пов'язаний із факторним аналізом, оскільки визначається вплив структурних елементів на загальний рівень показника через порівняння його до і після дії окремих факторів та тенденцій.
Порівняльний	передбачає зіставлення об'єкту дослідження з уже існуючими тенденціями з метою визначення спільних ознак чи розбіжностей за основними параметрами аналізу. Застосування такого порівняльного аналізу базується на наступних способах порівняння: планових і фактичних показників, що можуть прямо чи опосередковано характеризувати ліквідну позицію банку з метою оцінки виконання плану; фактичних показників з нормативними для поточного контролю за станом ліквідності; фактичних показників із динамікою аналогічних показників за минулий період для визначення тенденцій розвитку; фактичних показників із середньоринковими або ж середніми показниками за окремою групою банків, до якої належить банк, що аналізується.
Коефіцієнтний	розраховуються показники, які безпосередньо визначають ліквідність банку з точки зору запасу. Виділяють зовнішні (нормативи ліквідності, виконання яких контролюється НБУ) та внутрішні коефіцієнти ліквідності (сукупність значень відносних показників, що визначають мінімально допустимий рівень ліквідності банку). Застосовується при: а) управлінні ліквідністю у великих банках і банках, де відсутня можливість проводити аналіз платіжних потоків; б) внутрішньому аналізі – органами контролю, рейтинговими агентствами Виділяють три основні групи коефіцієнтів: - коефіцієнти для розрахунку обсягу і структури зобов'язань банку; - коефіцієнти для визначення обсягу і структури ліквідних коштів, що знаходяться на балансі банку; - коефіцієнти, що дають можливість визначити здатність виконання банком своїх зобов'язань за рахунок ліквідних активів. Як правило, визначається один (або декілька) основних коефіцієнтів для оцінки ліквідності. Інші слугують додатковими (допоміжними), які допомагають детальніше дослідити той чи інший аспект оцінки ліквідності.
Факторний	ґрунтується на необхідності глибшого вивчення процесів, що впливають на дохідність банку. Аналізуючи ліквідність головним завданням є визначення здатності КБ виконувати свої короткострокові зобов'язання. Саме через це для реалізації факторного аналізу в переважній більшості моделей використовують показник поточної ліквідності, так званий «лакмусовий папірець» (Quick, або Acid Test), який розраховується за формулою 1.1. Існує три головні складові факторного аналізу: оцінка оборотності основних компонентів робочого капіталу; оцінка ліквідності оборотних активів; аналіз джерел фінансування оборотних коштів.

Додаток Г

Таблиця Г.1 – Характеристика GAP-аналізу [авторське узагальнення на основі 13, 22-25]

Назва методу	Мета	Спосіб проведення	Показує	Показники	Переваги	Недоліки
GAP-аналіз	оцінка потреби в залученні додаткових коштів для зменшення ризику ліквідності.	побудова таблиці, в якій активи та пасиви групуються за строками погашення. Розраховується розрив між активами та пасивами (GAP) за кожним часовим інтервалом.	достатність коштів для проведення активних операцій КБ: у випадку, якщо активи перевищують пасиви, спостерігається позитивний розрив - надлишкова ліквідність. В іншому випадку буде мати місце дефіцит ліквідності	GAP абсолютний як різниця між активами та пасивами за конкретним строком погашення, GAP кумулятивний - різниця між активами та пасивами зростаючим підсумком за визначеними строками	концентрує увагу на незбіганні активів та пасивів банку за обсягами та строками погашення на окремих часових інтервалах.	дані показники мають інформаційний характер та використовуються для порівняння в динаміці
Матричний	дозволяє виявляти дисбаланс і вчасно його нівелювати	побудова матриці фондування, де активи і пасиви подані за строками погашення.	невідповідність між активами і пасивами за певними строками погашення (розрив)	передбачає, що причиною зміни чистого процентного доходу є виключно відкриті позиції ліквідності (однак це вірно лише за умови, коли спред залишається постійним)	комплексність бачення всі активи і пасиви згруповані в одній таблиці	відсутність інформації про обсяги закритих позицій.

Додаток Д

Таблиця Д.1. – Особливості діяльності служби внутрішнього аудиту
[складено автором на основі 39 – 45, 47]

Мета діяльності	Основні завдання	Компетенція
забезпечує суцільний і постійний процес управління операціями КБ	здійснення аудиту процесів та процедур банку з аналізу ліквідності аналогічно аудиту будь-якої іншої функції банку;	перевірка діяльності відповідн. працівників і підрозділів, що здійснюють аналіз ліквідності банку
дозволяє своєчасно виявити і попередити можливі негативні наслідки	оцінювання результативності та ефективності операцій, достовірності, повноти і своєчасності фінансової та управлінської інформації, а також відповідності діяльності банку чинному законодавству та нормативно-правовим актам України	перевірку правильності складання звітності щодо ліквідності, що подається до спостережної ради та правління банку
	оцінювання достатності та ефективності систем внутрішнього контролю банку в частині аналізу ліквідності та внесення рекомендацій спостережній раді та правлінню щодо їх удосконалення; оцінювання достатності та ефективності систем внутрішнього контролю банку в частині аналізу ліквідності та внесення рекомендацій спостережній раді та правлінню щодо їх удосконалення;	

Додаток Е

Таблиця Е.1 – Особливості діяльності КУАП [складено автором на основі 29, 31-35, 42]

Мета діяльності	Основні завдання	Компетенція
підтримка та підвищення якості процесів формування стратегії та бізнес-плану банку, забезпечення виконання планових показників банку шляхом розробки відповідних політик, формування проектів управлінських рішень і прийняття їх у межах своєї компетенції;	оцінка загальнобанківської позиції щодо прийнятих ризиків (ризиків процентної ставки, ліквідності, кредитного, валютного), розподіл коштів на основі зваженого ризику, вибір засобів хеджування;	відповідно до прийнятих політик і процедур, затверджує трансфертні ціни для центрів прибутку та внутрішні дилінгові ціни для центрів прибутку торгової діяльності, урахуваючи потреби аналізу ліквідності і аналіз процентним, валютним та іншими ринковими ризиками діяльності;
максимізація прибутку і вартості капіталу банку, забезпечення довгострокового ефективного функціонування банку;	аналіз тенденцій ринку щодо процентних ставок, встановлення процентних ставок за наданими та залученими коштами;	встановлює відповідні ліміти для центрів відповідальності торгової діяльності, а також ліміти ліквідності й інші внутрішні ліміти залежно від принципів аналізу ризиків, мети, стратегії діяльності КБ
мінімізація ризиків шляхом безпосереднього прийняття рішень з аналізом ризиком ліквідності, процентним, валютним, ринковим ризиками;	оцінка тенденцій основних показників діяльності: прибутку, прибутковості активів та капіталу, чистої процентної маржі, спреду тощо;	діє не на постійній основі, а збирається з визначеною періодичністю для координації процесу аналізу та керування в усіх сферах діяльності банку
забезпечення функціонування процесу оптимізації співвідношення прибутковості та ризику банківських операцій.	аналіз вкладень та ресурсів з метою диверсифікації зобов'язань, запобігання надмірній концентрації активів, розгляд відповідних положень і лімітів;	прийняті ним управлінські рішення виконуються працівниками казначейства банку та інших структурних підрозділів з відповідних напрямків діяльності
	визначення стратегії банку, розгляд і затвердження стратегічного та оперативного планів, бюджетів, змін до них, участь у розробці політики.	підготовка висновків для Правління банку, директив та наказів підпорядкованим підрозділам

Додаток Ж

Таблиця Ж.1 – Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід ПАТ «Креді Агріколь банк» за 2015 – 2019 рр.

Стаття	Роки					Абсолютний приріст		Темп приросту	
	2015	2016	2017	2018	2019	2019-2018	2019-2015	2019/2018	2019/2015
Грошові кошти від операційної діяльності									
Процентні доходи, що отримані	1 192 991	2 821 804	2 785 256	3 749 564	4 092 404	342 840	2 899 413	109,14	343,04
Процентні витрати, що сплачені	-878 221	-994 008	-925 508	-1 388 327	-1 792 869	-404 542	-914 648	129,14	204,15
Комісійні доходи, що отримані	658 900	774 700	852 826	943 101	995 243	52 142	336 343	105,53	151,05
Комісійні витрати, що сплачені	-169 125	-171 318	-197 848	-266 901	-252 404	14 497	-83 279	94,57	149,24
Результат операцій з похідними фінансовими інструментами	200 197	199 646	-75	0	-5 721	-5 721	-205 918	0,00	-2,86
Результат торговельних операцій з іноземною валютою	187 356	186 060	231 618	272 908	541 060	268 152	353 704	198,26	288,79
Інші отримані операційні доходи	8 347	9 777	14 704	71 231	24 046	-47 185	15 699	33,76	288,08
Інші сплачені операційні витрати	-83 658	-85 561	-240 101	-84 792	-84 912	-120	-1 254	100,14	101,50
Сплачені виплати на утримання персоналу	-487 543	-528 940	-660 490	-786 798	-914 778	-127 980	-427 235	116,27	187,63
Сплачені адміністративні витрати	-287 653	-354 602	-216 919	-387 376	-445 022	-57 646	-157 369	114,88	154,71
Надходження за раніше списаними кредитами	10 105	12 144	11 374	12 203	18 522	6 319	8 417	151,78	183,30
Податок на прибуток, сплачений	-199 543	-209 030	232 618	-314 763	-350 561	-35 798	-151 018	111,37	175,68
Грошові кошти, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях	1 598 732	1 660 672	1 422 219	1 820 050	1 825 008	4 958	226 276	100,27	114,15
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях									
Чисте (збільшення)/зменшення коштів в інших банках та НБУ	-187 265	-188 403	1 536 503	-2 349	-1 400 029	-1 397 680	-1 212 764	59601,06	747,62
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та заборгованості клієнтів	-1 653 810	-1 817 260	-4 200 677	-2 812 040	-2 569 649	242 391	-915 839	91,38	155,38
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів	-28 634	-30 117	9 448	-9 939	-52 737	-42 798	-24 103	530,61	184,18
Чисте збільшення/(зменшення) коштів банків	1 091	1 296	10 540	-8 081	1 177	9 258	86	-14,57	107,88
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів	1 107 223	5 229 812	445 496	1 207 365	3 500 410	2 293 045	2 393 187	289,92	316,14
Чисте збільшення/(зменшення) інших зобов'язань	55 230	75 860	89 243	25 614	130 651	105 037	75 421	510,08	236,56
Чисті грошові кошти, що отримано від/(витрачено в) операційної діяльності	221 098	4 931 860	-667 228	220 620	1 434 831	1 214 211	1 213 733	650,36	648,96
Грошові кошти від інвестиційної діяльності									
Надходження від реалізації інвестиційної нерухомості	1	0	0	1 000	274	-726	273	27,40	27400,00
Придбання основних засобів	-88 234	-90 946	-109 158	-140 058	-270 714	-130 656	-182 480	193,29	306,81
Надходження від реалізації основних засобів	11 756	10 202	3 916	3 897	2 890	-1 007	-8 866	74,16	24,58
Придбання нематеріальних активів	-50 112	-51 552	0	-73 170	-121 190	-48 020	-71 078	165,63	241,84
Придбання цінних паперів	-599 743	-639 703	-984 667	-294 474	-1 044 008	-749 534	-444 265	354,53	174,08
Погашення цінних паперів	100 100	0	608 732	324 866	671 666	346 800	571 566	206,75	671,00
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності	-698 376	-771 999	-481 177	-177 939	-761 082	-583 143	-62 706	427,72	108,98
Грошові кошти від фінансової діяльності									
Повернення інших залучених коштів	-2 865	-1 604	-3 795	-1 605	0	1 605	2 865	0,00	0,00
Повернення субординованого боргу	100	0	-311 162	0	266 225	266 225	266 125	0,00	266225,00
Повернення фінансування материнського банку	-780 621	-777 789	-127 203	0	0	0	780 621	0,00	0,00
Дивіденди, що виплачені	-165 000	-165 292	-568 458	-428 025	-831 591	-403 566	-666 591	194,29	503,99
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності	-900 658	-944 785	-1 010 618	-429 630	-1 130 237	-700 607	-229 579	263,07	125,49
Вплив змін курсу обміну на грошові кошти та їх еквіваленти	659 223	852 167	350 316	-84 194	-879 606	-795 412	-1 538 829	1044,74	-133,43
Вплив зміни очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти	100	0	0	-20 323	-7 711	12 612	-7 811	37,94	-7711,00
Чисте зменшення грошових коштів та їх еквівалентів	1 000 045	4 067 243	-1 828 707	-491 466	-1 343 805	-852 339	-2 343 850	273,43	-134,37
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	4 856 321	6 470 276	10 537 519	8 708 812	8 217 346	-491 466	3 361 025	94,36	169,21
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	10 129 573	10 537 519	8 708 612	8 217 346	6 873 541	-1 343 805	-3 256 032	83,65	67,86

Додаток К

Таблиця К.1 – Нормативи ліквідності установлені Національним банком України [авторське узагальнення на основі ПОСТАНОВА № 368]

Назва нормативу	Умовне позначення	Характеристика	Мінімально допустиме значення
Норматив короткострокової ліквідності	Н6	визначається як співвідношення активів до зобов'язань з кінцевим строком погашення до одного року	60%
Коефіцієнт покриття ліквідністю	LCR	установлює мінімально необхідний рівень ліквідності для покриття чистого очікуваного відпливу грошових коштів протягом 30 календарних днів з урахуванням стрес-сценарію. Банк розраховує коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) щодня як співвідношення високоякісних ліквідних активів до чистого очікуваного відпливу грошових коштів.	за всіма валютами (LCR _{ВВ}) та в іноземній валюті (LCR _{ІВ}) мають бути не менші ніж: 80 % для коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) за всіма валютами (LCR _{ВВ}) та 50 % для коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) в іноземній валюті (LCR _{ІВ}) – починаючи з 31 грудня 2018 року; 90 % – починаючи з 01 червня 2019 року; 100 % – починаючи з 01 грудня 2019 року.
Коефіцієнт чистого стабільного фінансування	NSFR	установлює мінімально необхідний рівень стабільного фінансування, достатній для забезпечення фінансування діяльності банку на горизонті один рік. Банк розраховує коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) як співвідношення обсягу наявного стабільного фінансування (ASF) до обсягу необхідного стабільного фінансування (RSF).	Початкове значення та перехідний період для впровадження NSFR в Україні визначатимуться за результатами тестових розрахунків, які здійснюватимуться щомісячно з серпня і до кінця 2020 року, а від початку 2021 року він стане обов'язковим для виконання

Додаток Л

Таблиця Л.1 – Аналіз фінансових активів та зобов'язань за строками погашення за 2019 рік, тис. грн.

Найменування статті	На вимогу і менше 1 міс.	Від 1 до 12 міс.	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Усього
АКТИВИ					
Грошові кошти та їх еквіваленти	6 873 541	0	0	0	6 873 541
Кредити та заборгованість банків	2 485 102	0	0	0	2 485 102
Кредити та заборгованість клієнтів	7 171 504	11 052 603	4 765 333	234 500	23 223 940
Інвестиції в цінні папери	0	412 927	1 043 994	910	1 457 831
Інші фінансові активи	84 796	289	3 002	1	88 088
Усього фінансових активів	16 614 943	11 465 819	5 812 329	235 411	34 128 502
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків	7 006	0	0	0	7 006
Кошти клієнтів	25 012 582	3 746 752	42 951	10 577	28 812 862
Резерви за зобов'язаннями	4 205	38 705	4 932	1	47 843
Інші фінансові зобов'язання	107 848	10 195	64 699	1 316	184 058
Субординований борг	0	3 126	438 194	237 218	678 538
Усього фінансових зобов'язань	25 131 641	3 798 778	550 776	249 112	29 730 307
Чистий розрив ліквідності на кінець дня 31 грудня	-8 516 698	7 667 041	5 261 553	-13 701	4 398 195
Сукупний розрив ліквідності на кінець дня 31 грудня	-8 516 698	-849 657	4 411 896	4 398 195	4 398 195

Додаток SWOT-аналіз

SWOT:

Strengths – сили;

Weaknesses – слабкості;

Opportunities – можливості;

Threats – загрози

На підставі послідовного розгляду цих факторів приймаються рішення щодо коригування цілей і стратегій банку, які, у свою чергу, визначають ключові моменти організації діяльності [9, с. 24].

Ця матриця надає керівнику банку структуроване інформаційне поле, в якому вони можуть стратегічно орієнтуватися і приймати рішення. Найпривабливіше в цьому методі те, що інформаційне поле формується безпосередньо самим керівником, а також найбільш компетентними співробітниками компанії на підставі узагальнення та узгодження власного досвіду і бачення ситуації.

Основне призначення SWOT-аналізу – вивчення сильних і слабких сторін у діяльності банку з метою пристосування до мінливих можливостей і загроз зовнішнього середовища.

З позиції сучасної теорії управління стан банку залежить від того, наскільки успішно він реагує на різні за своєю природою впливи ззовні. Аналізуючи ситуацію, що склалася, важливо виділити найбільш істотні в конкретних обставинах фактори, взаємозалежний розгляд яких дозволяє вирішувати наявні проблеми. При цьому необхідно встановити, чи є ці фактори внутрішніми або зовнішніми по відношенню до даного банку, оскільки можливості впливу на них різні.

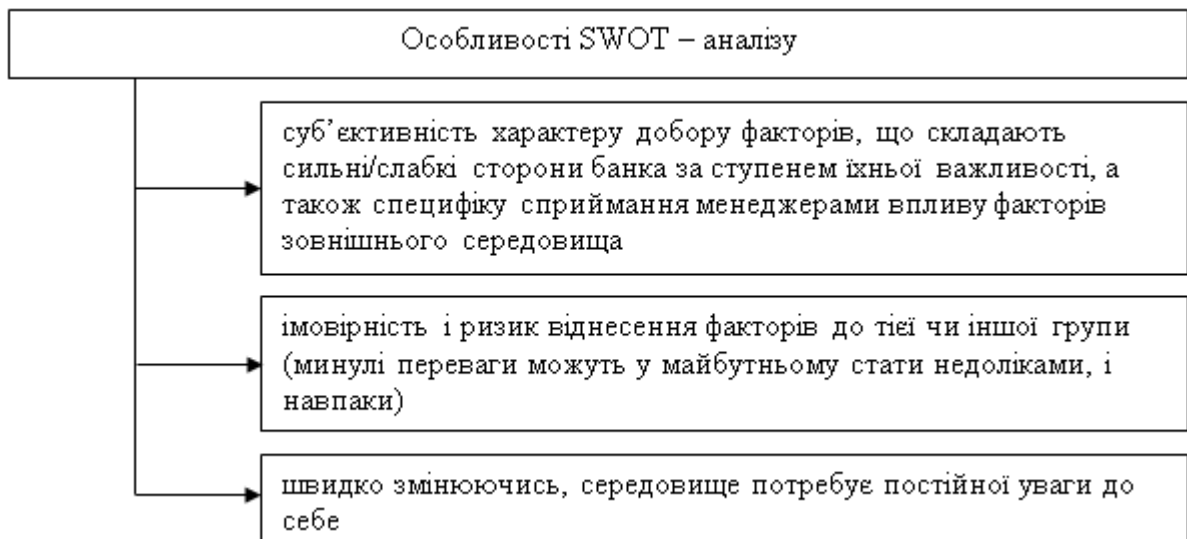

Рисунок 2.11 – Особливості SWOT – аналізу [розроблено автором на основі 9, 10, 22, 25].

Існує досить багато визначень окремих елементів SWOT-аналізу. Наведемо деякі з них:

Сильні сторони (strength) – внутрішні можливості (навички, потенціал) чи ресурс, що можуть зумовити формування конкурентної переваги.

Слабкі сторони (weaknesses) – види діяльності, які фірма здійснює не досить добре, або ресурси, підсистема потенціалу, що не правильно використовуються.

Можливості (opportunities) – альтернативи, що їх може використати установу для досягнення стратегічних цілей (результатів).

Загрози (threats) – будь-які процеси або явища, що перешкоджають руху підприємства чи організації в напрямку досягнення своїх місії та цілей.